

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः

Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायां	
पद पाठे प्रथमं काण्डं	3
1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – याजमान-ब्राह्मणं	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – याजमान-ब्राह्मणं

1.7.1.1

पा॒क॒य॒ज्ञं॑ वा॒ अ॒न्वा॒हि॒ता॒ग्नेः॑ प॒श॒व॒ उप॑ ति॒ष्ठ॒न्त॒ इ॒डा॒ ख॒लु॒ वै
पा॒क॒य॒ज्ञः॑ सै॒षान्तरा॑ प्र॒या॒जा॒नू॒या॒जान्॑ य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ लो॒केऽव॒हि॒ता
ता॒मा॒हि॒य॒मा॒णा॒म॒भि॒ म॒न्त्र॒ये॒त॒ सु॒रू॒प॒वर्ष॑वर्ण॒ ए॒ही॒ति॒ प॒श॒वो॒ वा॒ इ॒डा
प॒शू॒ने॒वो॒प॒ ह॒व॒ते॒ य॒ज्ञं॑ वै॒ दे॒वा॒ अ॒दु॒ह॒न् य॒ज्ञोऽसु॒राꣳ अ॒दु॒ह॒त् तेऽसु॒रा
य॒ज्ञ॒दु॒ग्धाः॑ प॒राऽभ॒व॒न् यो॒ वै य॒ज्ञ॒स्य॑ दो॒हं॑ वि॒द्वान् – [] 1

1.7.1.1 (Padam)

पा॒क॒य॒ज्ञमि॒ति॑ पा॒क – य॒ज्ञम् । वै । अ॒न्वि॒ति॑ ।
आ॒हि॒ता॒ग्ने॒रि॒त्या॒हि॒त – अ॒ग्नेः॑ । प॒श॒वः॑ । उ॒पे॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒न्ते॑ । इ॒डा॑ ।
ख॒लु॒ । वै । पा॒क॒य॒ज्ञ इ॒ति॑ पा॒क – य॒ज्ञः॑ । सा । ए॒षा । अ॒न्तरा॑ ।

प्र॒या॒जा॒नू॒या॒जा॒निति॑ प्र॒या॒ज – अ॒नू॒या॒जान् । य॒ज॒मा॒नस्य॑ ।
लो॒के । अ॒व॒हि॒ते॒यव॑ – हि॒ता । ता॒म् ।
आ॒हि॒य॒मा॒णामि॒त्या॑ – हि॒य॒मा॒णाम् । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्त्र॒ये॒त ।
सु॒रू॒प॒व॒र्ष॒व॒र्ण इति॑ सु॒रू॒प – व॒र्ष॒व॒र्णे । ए॒ति॑ । इ॒हि॒ । इति॑ ।
प॒श॒वः । वै । इ॒डा॑ । प॒शून् । ए॒व । उ॒पे॒ति॑ । ह॒व॒य॒ते॑ । य॒ज्ञ॒म् ।
वै । दे॒वाः । अ॒दु॒ह॒न् । य॒ज्ञः । अ॒सु॒रा॒न् । अ॒दु॒ह॒त् । ते॑ । अ॒सु॒राः ।
य॒ज्ञ॒दु॒ग्धा इति॑ य॒ज्ञ – दु॒ग्धाः । प॒रे॒ति॑ । अ॒भ॒व॒न् । यः । वै ।
य॒ज्ञ॒स्य॑ । दो॒ह॒म् । वि॒द्वान् । 1 (50)

1.7.1.2

य॒ज॒तेऽप्य॒न्यं य॑ज॒मा॒नं दु॒हे सा मे॑ स॒त्याऽऽशी॒र॒स्य य॒ज्ञ॒स्य॑
भू॒या॒दि॒त्या॒हैष॑ वै य॒ज्ञ॒स्य॑ दो॒ह॒स्ते॒नै॒वैनं॑ दु॒हे प्र॒त्ता वै गौ॑र्दु॒हे प्र॒त्ते॒डा
य॒ज॒मा॒नाय॑ दु॒ह ए॒ते वा इ॒डायै॑ स्त॒ना इ॒डो॒प॒हू॒तेति॑ वा॒युर्व॒थ्सो॑ य॒र्हि
हो॒ते॒डामु॒प॒ह्व॒ये॒त त॒र्हि य॑ज॒मा॒नो हो॒ता॒र॒मी॒क्ष॒मा॒णो वा॒युं म॒न॒सा
ध्या॒ये॒न् – [] 2

1.7.1.2 (Padam)

यज॑ते । अपी॑ति । अ॒न्यम् । यज॑मानम् । दु॒हे । सा । मे॒ । स॒त्या ।
आ॒शीरि॒त्या-शीः॑ । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । भू॒यात् । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः ।
वै । य॒ज्ञस्य॑ । दो॒हः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । दु॒हे । प्र॒त्ता । वै । गौः॑ ।
दु॒हे । प्र॒त्ता । इ॒डा । यज॑मानाय । दु॒हे । ए॒ते । वै । इ॒डायै॑ । स्त॒नाः ।
इ॒डा । उप॑हूतेत्युप – हू॒ता । इति॑ । वा॒युः । व॒थ्सः । यर्॒हि । हो॒ता ।
इ॒डाम् । उप॑ह्वयेतेत्युप – ह्वे॒त । तर्॒हि । यज॑मानः । हो॒तारम् ।
ई॒क्षमा॑णः । वा॒युम् । मन॑सा । ध्या॒येत् । 2 (50)

1.7.1.3

मा॒त्रे व॒थ्समु॑पावसृजति॑ स॒र्वेण॑ वै य॒ज्ञेन॑ दे॒वाः सु॒वर्गं लो॑कमायन्
पा॒कय॑ज्ञेन॑ म॒नुर॑श्राम्यथ्सो॒डा म॒नुमु॑पावर्तत॑ तां दे॒वासुरा॑ व्यह्वयन्त
प्र॒तीचीं॑ दे॒वाः प॒राची॑मसुराः सा दे॒वानु॑पावर्तत॑ प॒शवो॑ वै तद्
दे॒वान॑वृणत॑ प॒शवो॑ऽसुरा॑नजहु॒र्यं का॒मये॑ता प॒शुः स्या॑दिति॑ प॒राचीं॑
तस्ये॒डामु॑प ह्वे॒ताप॒शुरे॑व भवन्ति॑ यं – [] 3

1.7.1.3 (Padam)

मा॒त्रे । व॒थ्स॒म् । उ॒पाव॑सृ॒जती॑त्यु॒प-अ॒वसृ॑जति । सर्वे॑ण । वै ।
य॒ज्ञेन॑ । दे॒वाः । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । आ॒यन् ।
पा॒कय॑ज्ञेनेति॑ पा॒क-य॑ज्ञेन । म॒नुः । अ॒श्रा॒म्यत् । सा । इ॒डा ॥ म॒नुम् ॥
उ॒पाव॑र्ततेत्यु॒प - आ॒वर्त॑त । ताम् । दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व - अ॒सु॒राः ।
वी॒ति । अ॒ह्वय॑न्त । प्र॒तीची॑म् । दे॒वाः । प॒राची॑म् । अ॒सु॒राः । सा ।
दे॒वान् । उ॒पाव॑र्ततेत्यु॒प - आ॒वर्त॑त । प॒शवः॑ । वै । तत् । दे॒वान् ।
अ॒वृण॑त । प॒शवः॑ । अ॒सु॒रान् । अ॒जहुः॑ । यम् । का॒मये॑त ।
अ॒पशुः॑ । स्या॒त् । इति॑ । प॒राची॑म् । तस्य॑ । इ॒डाम् ॥ उ॒पेति॑ । ह॒व्ये॑त ।
अ॒पशुः॑ । ए॒व । भ॒वति॑ । यम् । 3 (50)

1.7.1.4

का॒मये॑त प॒शुमा॑न्त् स्या॒दिति॑ प्र॒तीचीं॑ तस्ये॒डामु॑पह्वये॒त प॒शुमा॑ने॒व
भ॒वति॑ ब्र॒ह्मवा॑दिनो॒ वद॑न्ति स त्वा इ॒डामु॑प ह्वये॒त य इ॒डामु॑प-
हू॒यात्मा॑न-मि॒डायामु॑प-ह्वये॒तेति॑ सा नः॑ प्रि॒या
सु॒प्रतू॑र्ति-र्म॒घोनी॑त्या-हे॒डामे॑वोपहू॒याऽऽत्मा॑-नमि॒डायामु॑प

ह्व॒यते॑ व्य॒स्तमि॒व वा ए॒तद्य॒ज्ञस्य॑ यदि॒डा सा॒मि प्रा॒श्नन्त॑ – [] 4

1.7.1.4 (Padam)

का॒मये॑त । प॒शुमा॑नि॒ति प॒शु – मा॒न् । स्या॒त् । इति॑ । प्र॒तीची॑म् ।
तस्य॑ । इ॒डाम् । उपे॑ति । ह्व॒येत॑ । प॒शुमा॑नि॒ति प॒शु – मा॒न् । ए॒व ।
भ॒वति॑ । ब्र॒ह्मवा॑दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॑दि॒नः । वद॑न्ति । सः । तु । वै ।
इ॒डाम् । उपे॑ति । ह्व॒येत॑ । यः । इ॒डाम् । उप॒हूये॑त्युप – हू॒य ।
आ॒त्मान॑म् । इ॒डाया॑म् । उप॒ह्वये॑तेत्युप – ह्व॒येत॑ । इति॑ । सा । नः ।
प्रि॒या । सु॒प्रतू॑र्तिरि॒ति सु – प्र॒तूर्तिः॑ । म॒घोनी॑ । इति॑ । आ॒ह ।
इ॒डाम् । ए॒व । उप॒हूये॑त्युप – हू॒य । आ॒त्मान॑म् । इ॒डाया॑म् । उपे॑ति ।
ह्व॒यते॑ । व्य॒स्तमि॒ति वि॒-अ॒स्तम् । इ॒व । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् ।
इ॒डा । सा॒मि । प्रा॒श्नन्ती॑ति प्र – अ॒श्नन्ति॑ । 4 (50)

1.7.1.5

सा॒मि मा॑र्जयन्त ए॒तत् प्र॒ति वा अ॒सुरा॑णां य॒ज्ञो व्य॑च्छिद्यत
ब्र॒ह्मणा॑ दे॒वाः सम॑दधु बृ॒हस्प॑ति-स्तनुतामि॒मं न इ॒त्याह॑
ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑ति ब्र॒ह्मणै॑व य॒ज्ञं सं द॑धाति विच्छिन्नं

य॒ज्ञं॑ स॒मि॒मं॑ द॒धा॒त्वित्या॑ह॒ संत॑त्यै॒ विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह॒
संत॑त्यै॒व य॒ज्ञं दे॒वेभ्यो॑ऽनु दि॒शति॑ यां वै – [] 5

1.7.1.5 (Padam)

सा॒मि । मा॒र्जय॑न्ते । ए॒तत् । प्र॒तीति॑ । वै । अ॒सुरा॑णाम् । य॒ज्ञः ।
वी॒ति । अ॒च्छि॒द्यत॑ । ब्र॒ह्म॒णा । दे॒वाः । स॒मिति॑ । अ॒दधुः॑ ।
बृ॒हस्प॑तिः । त॒नुता॑म् । इ॒मम् । नः॑ । इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म । वै ।
दे॒वाना॑म् । बृ॒हस्प॑तिः । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ ।
द॒धाति॑ । वि॒च्छिन्न॑मिति॒ वि – छिन्न॑म् । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ । इ॒मम् ।
द॒धातु॑ । इति॑ । आ॒ह । संत॑त्या॒ इति॑ सं – त॒त्यै । विश्वे॑ । दे॒वाः ।
इ॒ह । मा॑दयन्ता॒म् । इति॑ । आ॒ह । संत॑त्येति॒ सं – त॒त्यै । ए॒व ।
य॒ज्ञम् । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒न्विति॑ । दि॒शति॑ । या॒म् । वै । 5 (50)

1.7.1.6

य॒ज्ञे दक्षि॑णां द॒दाति॑ ता॒मस्य॑ प॒शवो॑ऽनु सं क्रा॒मन्ति॑
स ए॒ष ई॒जानो॑ऽप॒शुर्भा॑वु॒को य॒जमा॑नेन॒ खलु॑ वै तत्का॒र्य-मि॒त्याहु॑
र्यथा॑ दे॒वत्रा॑ द॒त्तं कु॑र्वी॒तात्म॑न् प॒शून् र॒मये॑तेति॒ ब्रध्न॑ पि॒न्वस्वे॑त्याह॒

य॒ज्ञो वै ब्र॒ध्नो य॒ज्ञमे॒व तन्म॑हयत्यथो दे॒वत्रै॒व दत्तं॑ कुरु॒त
आ॒त्मन् प॒शून् रम॑यते द॒दतो॑ मे () मा क्षा॒यीत्या॒हाक्षि॑तिमे॒वोपै॑ति
कुर्व॑तो मे मो॒प दस॑दित्याह भू॒मानमे॒वोपै॑ति । 6

1.7.1.6 (Padam)

य॒ज्ञे । दक्षि॑णाम् । द॒दाति॑ । ताम् । अ॒स्य । प॒शवः॑ । अनु॑ । स॒मिति॑ ।
क्राम॑न्ति । सः । ए॒षः । ई॒जानः॑ । अ॒पशुः॑ । भा॒वुकः॑ । य॒जमा॑नेन ।
खलु॑ । वै । तत् । का॒र्यम् । इति॑ । आ॒हुः । यथा॑ । दे॒वत्रे॑ति
दे॒व – त्रा । दत्त॑म् । कुर्वी॑त । आ॒त्मन् । प॒शून् । रम॑येत । इति॑ ।
ब्र॒ध्न । पि॒न्वस्व॑ । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञः । वै । ब्र॒ध्नः । य॒ज्ञम् । ए॒व ।
तत् । म॒हय॑ति । अथो॑ इति॑ । दे॒वत्रे॑ति दे॒व – त्रा । ए॒व ।
दत्त॑म् । कुरु॑ते । आ॒त्मन् । प॒शून् । रम॑यते । द॒दतः॑ । मे () । मा ।
क्षा॒यि । इति॑ । आ॒ह । अक्षि॑तिम् । ए॒व । उपै॑ति । ए॒ति । कुर्व॑तः ।
मे । मा । उपै॑ति । द॒सत् । इति॑ । आ॒ह । भू॒मानम् ।
ए॒व । उपै॑ति । ए॒ति । 6 (69) (वि॒द्वान्-ध्या॑येद्-भ॒वति॑ यं-प्रा॒श्नन्ति॑-
यां वै-म-एका॑न्न वि॒शति॑श्च) (A1)

1.7.2.1

स॒श्र॒वा॒ ह॒ सौ॒वर्च॒न॒सः॒ तु॒मि॒ञ्ज॒मौ॒पो॒दि॒ति॒-मु॒वा॒च॒
य॒थ्स॒त्रि॒णा॒ ॥ हो॒ता॒ऽभूः॒ का॒मि॒डा॒मु॒पा॒ह्वा॒ इति॒
ता॒मु॒पा॒ह्वा॒ इति॒ हो॒वा॒च॒ या॒ प्रा॒णे॒न॒ दे॒वा॒न् दा॒धा॒र॒ व्या॒ने॒न॒ म॒नु॒ष्या॒न॒पा॒ने॒न॒
पि॒तृ॒नि॒ति॒ छि॒न॒त्ति॒ सा॒ न॒ छि॒न॒त्ती॒(३)॒ इति॒ छि॒न॒त्ती॒ति॒ हो॒वा॒च॒ शरी॒रं
॥ वा॒ अ॒स्यै॒ तदु॒पा॒ह्वा॒ इति॒ हो॒वा॒च॒ गौ॒र्वा - [] 7

1.7.2.1 (Padam)

स॒श्र॒वा॒ इति॒ सं - श्र॒वाः । ह॒ । सौ॒वर्च॒न॒सः । तु॒मि॒ञ्ज॒म् ।
औ॒पो॒दि॒ति॒मि॒त्यौ॒प - उ॒दि॒ति॒म् । उ॒वा॒च॒ । यत् । स॒त्रि॒णाम् । हो॒ता ।
अ॒भूः । का॒म् । इ॒डाम् । उ॒पे॒ति॒ । अ॒ह्वा॒थाः । इति॒ । ता॒म् । उ॒पे॒ति॒ ।
अ॒ह्वा॒ । इति॒ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । या॒ । प्रा॒णे॒ने॒ति॒ प्र - अ॒ने॒न॒ । दे॒वा॒न् ।
दा॒धा॒र॒ । व्या॒ने॒ने॒ति॒ वि - अ॒ने॒न॒ । म॒नु॒ष्या॒न् । अ॒पा॒ने॒ने॒त्यप॒-अ॒ने॒न॒ ।
पि॒तृ॒न् । इति॒ । छि॒न॒त्ति॒ । सा॒ । न॒ । छि॒न॒त्ती॒(३)॒ । इति॒ । छि॒न॒त्ति॒ ।
इति॒ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । शरी॒रम् । वै । अ॒स्यै॒ । तत् । उ॒पे॒ति॒ । अ॒ह्वा॒थाः ।
इति॒ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । गौः । वै । 7 (50)

1.7.2.2

अ॒स्यै॑ श॒री॒रं गां॑ वा॒व तौ॑ तत् पर्य॑वदतां॑ या॒ यज्ञे॑ दी॒यते॑ सा
प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॑धार॒ यया॑ मनु॒ष्या जी॑वन्ति सा॒ व्याने॑न
मनु॒ष्यान् यां॑ पि॒तृभ्यो॑ घ्नन्ति सा॒ऽपाने॑न पि॒तृन् य ए॒वं वे॑द
प॒शु॒मान् भ॑वत्यथ॒ वै तामु॑पा॒ह्व इति॑ हो॒वाच॑ या प्र॒जाः प्र॑भवन्तीः
प्र॒त्या॒भ॒व॒तीत्य॑न्नं॒ वा अ॒स्यै॑ तदु॒ – [] 8

1.7.2.2 (Padam)

अ॒स्यै॑ । श॒री॒रम् । गा॒म् । वा॒व । तौ॑ । तत् । परी॑ति । अ॒व॒द॒ताम् ।
या॒ । य॒ज्ञे॑ । दी॒यते॑ । सा॒ । प्रा॒णेने॑ति प्र – अ॒नेन॑ । दे॒वान् । दा॑धार ।
य॒या॑ । मनु॒ष्याः । जी॑वन्ति । सा॒ । व्या॒नेने॑ति वि – अ॒नेन॑ ।
मनु॒ष्यान् । या॒म् । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । घ्नन्ति॑ । सा॒ ।
अ॒पा॒नेने॑त्यप – अ॒नेन॑ । पि॒तृन् । यः । ए॒वम् । वे॑द । प॒शु॒मानि॑ति
प॒शु॒मान् । भ॑वति॒ । अथ॑ । वै । ताम् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वे॑ । इति॑ । ह॒ ।
उ॒वाच॑ । या॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॑भवन्तीरिति॑ प्र – भ॑वन्तीः ।
प्र॒तीति॑ । आ॒भ॒व॒तीत्या॑ – भ॑वति॒ । इति॑ । अ॒न्नम् । वै । अ॒स्यै॑ । तत् ।

8 (50)

1.7.2.3

पा॒ह॒था इति॑ हो॒वाचौ॑ष॒धयो॑ वा अ॒स्या अ॒न्नमो॑ष॒धयो॑ वै प्र॒जाः
प्र॒भ॒व॒न्तीः प्र॒त्या भ॒वन्ति॑ य ए॒वं वे॒दान्ना॒दो भ॒वत्य॑थ वै ता॒मुपा॑ह्व इति॑
हो॒वाच॑ या प्र॒जाः प॒राभ॒वन्ती॑-र॒नुगृ॑ह्णाति प्र॒त्याभ॒वन्ती॑ गृ॒ह्णातीति॑ प्र॒तिष्ठां
वा अ॒स्यै तदु॑पा॒ह्वथा॑ इति॑ हो॒वाचे॑ यं वा अ॒स्यै प्र॒तिष्ठे॑- [] 9

1.7.2.3 (Padam)

उ॒पेति॑ । अ॒ह॒थाः । इति॑ । ह । उ॒वाच॑ । ओ॒ष॒धयः॑ । वै । अ॒स्याः ।
अ॒न्नम् । ओ॒ष॒धयः॑ । वै । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒भ॒व॒न्तीरिति॑
प्र - भ॒व॒न्तीः । प्र॒ति । एति॑ । भ॒वन्ति॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द ।
अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न - अ॒दः । भ॒वति॑ । अथ॑ । वै । ता॒म् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वे ।
इति॑ । ह । उ॒वाच॑ । या । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प॒राभ॒व॒न्तीरिति॑
प॒रा - भ॒व॒न्तीः । अ॒नुगृ॑ह्णातीत्य॒नु - गृ॒ह्णाति॑ । प्र॒तीति॑ ।
आ॒भ॒व॒न्तीरित्या॑ - भ॒व॒न्तीः । गृ॒ह्णाति॑ । इति॑ । प्र॒तिष्ठा॑मिति॑
प्र॒ति - स्था॑म् । वै । अ॒स्यै । तत् । उ॒पेति॑ । अ॒ह॒थाः । इति॑ । ह ।
उ॒वाच॑ । इ॒यम् । वै । अ॒स्यै । प्र॒तिष्ठे॑ति॑ प्र॒ति - स्था॑ । 9 (50)

1.7.2.4

यं वै प्रजाः पराभवन्तीरनु गृह्णाति प्रत्याभवन्ती गृह्णाति
य एवं वेद प्रत्येव तिष्ठत्यथ वै तामुपाह्व इति होवाच यस्यै
निक्रमणे घृतं प्रजाः संजीवन्तीः पिबन्तीति छिनत्ति सा न छिनत्ती(3)
इति न छिनत्तीति होवाच प्र तु जनयतीत्येष वा इडामुपाह्वथा इति
() होवाच वृष्टिर्वा इडा वृष्ट्यै वै निक्रमणे घृतं प्रजाः संजीवन्तीः
पिबन्ति य एवं वेद प्रैव जायतेऽन्नादौ भवति । 10

1.7.2.4 (Padam)

इयम् । वै । प्रजा इति प्र – जाः । पराभवन्तीरिति परा – भवन्तीः ।
अन्विति । गृह्णाति । प्रतीति । आभवन्तीरित्या – भवन्तीः । गृह्णाति ।
यः । एवम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति । अथ । वै । ताम् ।
उपेति । अह्वे । इति । ह । उवाच । यस्यै । निक्रमण इति
नि – क्रमणे । घृतम् । प्रजा इति प्र – जाः । संजीवन्तीरिति
सं – जीवन्तीः । पिबन्ति । इति । छिनत्ति । सा । न ।
छिनत्ती(3) । इति । न । छिनत्ति । इति । ह । उवाच । प्रेति । तु ।

जनयति । इति । एषः । वै । इडाम् । उपेति । अह्मथाः ।
 इति () । ह । उवाच । वृष्टिः । वै । इडा । वृष्ट्यै । वै ।
 निक्रमण इति नि – क्रमणे । घृतम् । प्रजा इति प्र – जाः ।
 संजीवन्तीरिति सं – जीवन्तीः । पिबन्ति । यः । एवम् । वेद ।
 प्रेति । एव । जायते । अन्नाद इत्यन्न – अदः । भवति । 10 (70)
 (गौर्वा-अस्यै-तत्-प्रतिष्ठा-ऽह्मथा-इति-वि०शतिश्च) (A2)

1.7.3.1

परोक्षं वा अन्ये देवा इज्यन्ते प्रत्यक्षमन्ये यद्यजते य एव देवाः
 परोक्षमिज्यन्ते तानेव तद्यजतियदन्वाहार्य-माहरत्येते वै देवाः प्रत्यक्षं
 यद् ब्राह्मणास्तानेव तेन प्रीणात्यथो दक्षिणैवास्यैषाऽथो यज्ञस्यैव
 छिद्रमपि दधाति यद्वै यज्ञस्य क्रूरं यद्विलिष्टं तदन्वाहार्येणा – [] 11

1.7.3.1 (Padam)

परोक्षमिति परः – अक्षम् । वै । अन्ये । देवाः । इज्यन्ते ।
 प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । अन्ये । यत् । यजते । ये । एव ।
 देवाः । परोक्षमिति परः – अक्षम् । इज्यन्ते । तान् । एव । तत् ।

य॒ज॒ति॒ । यत् । अ॒न्वा॒हा॒र्य॑मि॒त्य॒नु॒ – आ॒हा॒र्य॑म् । आ॒हर॒ती॒त्या॑ – हर॑ति ।
 ए॒ते॒ । वै । दे॒वाः । प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति॒ प्रति॒ – अक्ष॑म् । यत् । ब्रा॒ह्म॒णाः ।
 ता॒न् । ए॒व । ते॒न॒ । प्री॒णा॒ति॒ । अथो॒ इति॑ । दक्षि॑णा । ए॒व । अ॒स्य॒ ।
 ए॒षा । अथो॒ इति॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ । ए॒व । छि॒द्र॒म् । अपी॑ति । द॒धा॒ति॒ ।
 यत् । वै । य॒ज्ञ॒स्य॑ । कू॒र॒म् । यत् । वि॒लि॒ष्ट॒मि॒ति॒ वि॒ – लि॒ष्ट॒म् । तत् ।
 अ॒न्वा॒हा॒र्ये॑णे॒त्य॒नु॒ – आ॒हा॒र्ये॑ण । 11 (50)

1.7.3.2

ऽन्वा॒हर॒ति॒ तद॑न्वा॒हा॒र्य॑स्या-न्वा॒हा॒र्य॑त्वं दे॒व॒दू॒ता वा ए॒ते यदृ॑त्वि॒जो
 यद॑न्वा॒हा॒र्य॑-मा॒हर॒ति॒ दे॒व॒दू॒ता ने॒व प्री॑णा॒ति॒ प्र॒जा॒प॒ति॒ दे॒वे॒भ्यो॑ य॒ज्ञान्
 व्यादि॑श॒त् स रि॑रि॒चा॒नोऽम॑न्य॒त स ए॒तम॑न्वा॒हा॒र्य॑-म॒भक्त॑-म॒पश्य॑त् त
 मा॒त्म॒न्न॒धत्त॑स वा ए॒ष प्रा॑जा॒प॒त्यो यद॑न्वा॒हा॒र्यो॑ य॒स्यै॒वं वि॑दु॒षो॑न्वा॒हा॒र्य॑
 आ॒हि॒य॒ते सा॒क्षा॒दे॒व प्र॑जा॒प॒ति॒मृ॒ध्नो॒त्य-प॑रि॒मितो॑ नि॒रु॒प्योऽप॑रि॒मितः
 प्र॒जा॒प॒तिः प्र॒जा॒प॒ते- [] 12

1.7.3.2 (Padam)

अ॒न्वा॒हर॒तीत्य॑नु – आ॒हर॑ति । तत् । अ॒न्वा॒हार्य॑स्येत्य॑नु – आ॒हार्य॑स्य ।
अ॒न्वा॒हार्य॑त्वमित्य॑न्वा॒हार्य – त्वम् । दे॒वदू॑ता इति॑ दे॒व – दू॒ताः । वै ।
ए॒ते । यत् । ऋ॒त्विजः॑ । यत् । अ॒न्वा॒हार्य॑मित्य॑नु – आ॒हार्य॑म् ।
आ॒हर॒तीत्या॑ – हर॑ति । दे॒वदू॑तानिति॑ दे॒व – दू॒तान् । ए॒व ।
प्री॒णाति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञान् ।
व्यादि॑शदिति॑ वि – आदि॑शत् । सः । रि॒रि॒चानः॑ । अ॒मन्य॑त । सः ।
ए॒तम् । अ॒न्वा॒हार्य॑मित्य॑नु – आ॒हार्य॑म् । अ॒भक्त॑म् । अ॒पश्य॑त् । तम् ।
आ॒त्मन् । अ॒धत्त॑ । सः । वै । ए॒षः । प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा – प॒त्यः ।
यत् । अ॒न्वा॒हार्य॑ इत्य॑नु – आ॒हार्यः॑ । यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ ।
अ॒न्वा॒हार्य॑ इत्य॑नु – आ॒हार्यः॑ । आ॒ह्रिय॑त इत्या॑ – ह्रि॒यते॑ ।
सा॒क्षादि॑ति स – अ॒क्षात् । ए॒व । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा – प॒तिम् ।
ऋ॒ध्नोति॑ । अ॒परि॑मित इत्य॑परि – मि॒तः । नि॒रुप्य॑ इति॑ निः – उ॒प्यः ।
अ॒परि॑मित इत्य॑परि – मि॒तः । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः ।
प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा – प॒तेः । 12 (50)

1.7.3.3

रा॒प्त्यै॑ दे॒वा वै॒ यद्य॒ज्ञेऽकु॑र्व॒त तद॑सु॒रा अ॒कुर्व॑त ते दे॒वा ए॒तं
प्रा॒जाप॑त्य-म॒न्वाहा॑र्य-म॒पश्य॑न् तम॒न्वाह॑रन्त॒ ततो॑ दे॒वा अ॒भव॑न्
परा॑सु॒रा यस्यै॒वं वि॒दुषो॑ऽन्वाहा॑र्य आ॒ह्रिय॑ते भव॒त्यात्म॑ना परा॑स्य
भ्रातृ॑व्यो भव॒ति य॒ज्ञेन॑ वा इ॒ष्टी प॒क्वेन॑ पू॒र्ती यस्यै॒वं वि॒दुषो॑ऽन्वाहा॑र्य
आ॒ह्रिय॑ते स त्वे॒वेष्टा॑पू॒र्ती प्र॒जाप॑तेर्भा॒गोऽसी॑- [] 13

1.7.3.3 (Padam)

आ॒प्त्यै॑ । दे॒वाः । वै । यत् । य॒ज्ञे । अ॒कुर्व॑त । तत् । अ॒सु॒राः ।
अ॒कुर्व॑त । ते । दे॒वाः । ए॒तम् । प्रा॒जाप॑त्यमि॒ति प्रा॒जा - प॒त्यम् ।
अ॒न्वाहा॑र्यमि॒त्यनु॑ - आ॒हार्य॑म् । अ॒पश्य॑न् । तम् ।
अ॒न्वाह॑रन्तेत्यनु॑ - आ॒हर॑न्त । ततः । दे॒वा । अ॒भव॑न् । प॒रेति॑ ।
अ॒सु॒राः । यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । अ॒न्वाहा॑र्य इ॒त्यनु॑ - आ॒हार्यः॑ ।
आ॒ह्रिय॑त इ॒त्या - ह्रि॒यते॑ । भव॒ति । आ॒त्मना॑ । प॒रेति॑ । अ॒स्य ।
भ्रातृ॑व्यः । भव॒ति । य॒ज्ञेन॑ । वै । इ॒ष्टी । प॒क्वेन॑ । पू॒र्ती । यस्य॑ ।
ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । अ॒न्वाहा॑र्य इ॒त्यनु॑ - आ॒हार्यः॑ ।

आ॒हि॒य॒त॒ इ॒त्या॑ – हि॒य॒ते॑ । सः । तु । ए॒व । इ॒ष्टा॒पूर्ती॑ती॒ष्ट – पूर्ती॑ ।

प्र॒जा॒प॒ते॒रि॒ति॑ प्र॒जा – प॒तेः॑ । भा॒गः । अ॒सि॒ । 13 (50)

1.7.3.4

त्या॒ह प्र॒जा॒प॒ति॒मे॒व भा॒ग॒धे॒ये॒न॒ स॒म॒र्ध॒य॒त्यूर्ज॑स्वा॒न् प॒य॒स्वा॒नि॒त्याहो॑र्ज॒-
मे॒वा॒स्मिन् प॒यो द॒धा॒ति प्रा॒णा॒पा॒नौ मे॑ पा॒हि स॒मा॒न॒व्या॒नौ मे॑
पा॒ही॒त्या॒हा – ऽऽशि॒ष॒मे॒वैता॒मा शा॒स्ते ऽक्षि॑तो ऽस्य॒क्षि॒त्यै त्वा मा मे॑
क्षे॒ष्टा अ॒मु॒त्रा॒मु॒ष्मिन् लो॒क इ॒त्या॒ह क्षी॑य॒ते वा अ॒मु॒ष्मिन् लो॒के
ऽन्न॑मि॒तः प्र॒दानं॑ ह्य॒मु॒ष्मिन् लो॒के () प्र॒जा उप॑जी॒वन्ति॑ यदे॒व –
म॒भि॒मृ॒श॒त्य॒क्षि॒ति – मे॒वैन॑द्र॒म॒य॒ति ना॒स्या॒मु॒ष्मिन् लो॒केऽन्नं॑ क्षी॑य॒ते । 14

1.7.3.4 (Padam)

इति॑ । आ॒ह । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति॑ प्र॒जा – प॒ति॒म् । ए॒व । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑
भा॒ग – धे॒ये॒न । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्ध॒य॒ति॑ । ऊ॒र्ज॑स्वा॒न् । प॒य॒स्वा॒न् । इति॑ ।
आ॒ह । ऊ॒र्ज॑म् । ए॒व । अ॒स्मिन् । प॒यः॑ । द॒धा॒ति॑ । प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॑
प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ । मे॑ । पा॒हि । स॒मा॒न॒व्या॒ना॒वि॒ति॑ स॒मा॒न – व्या॒नौ ।
मे॑ । पा॒हि । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व । ए॒ता॒म् ।

ए॒ति । शा॒स्ते । अ॒क्षि॒तः । अ॒सि । अ॒क्षि॒त्यै । त्वा । मा । मे ।
 क्षे॒ष्टाः । अ॒मु॒त्र । अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । इति । आ॒ह । क्षी॒य॒ते । वै ।
 अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । अ॒न्नम् । इ॒तः प्र॒दान॒मि॒ती॒तः – प्र॒दानम् । हि ।
 अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के () । प्र॒जा इति प्र – जाः ।

उ॒प॒जी॒व॒न्तीत्यु॒प – जी॒व॒न्ति । यत् । ए॒वम् ।

अ॒भि॒मृ॒श॒तीत्य॒भि – मृ॒श॒ति । अ॒क्षि॒ति॒म् । ए॒व । ए॒न॒त् । ग॒म॒य॒ति ।
 न । अ॒स्य । अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । अ॒न्नम् । क्षी॒य॒ते । 14 (65)

(अ॒न्वा॒हा॒र्येण॑-प्र॒जा॒प॒ते-र॒सि-ह्य॒मु॒ष्मिन् लो॒के-पञ्च॑द॒श च) (A3)

1.7.4.1

ब॒र्हि॒षोऽहं॑ दे॒व॒य॒ज्यया॑ प्र॒जा॒वा॒न् भू॒या॒स॒मि॒त्याह॑ ब॒र्हि॒षा वै
 प्र॒जा॒प॒तिः प्र॒जा अ॒सृ॒ज॒त ते॒नै॒व प्र॒जाः सृ॒ज॒ते न॒रा॒श॒ꣳ
 स॒स्याहं॑ दे॒व॒य॒ज्यया॑ प॒शु॒मा॒न् भू॒या॒स॒मि॒त्याह॑ न॒रा॒श॒ꣳसे॒न वै
 प्र॒जा॒प॒तिः प॒शून्सृ॒ज॒त ते॒नै॒व प॒शून्त् सृ॒ज॒तेऽग्नेः॑ स्वि॒ष्ट॒कृ॒तोऽहं॑
 दे॒व॒य॒ज्यया॑ऽऽयु॒ष्मा॒न् य॒ज्ञेन॑ प्र॒ति॒ष्ठां ग॒मे॒य॒मि॒त्याहाऽऽयु॒रे॒वा॒त्मन् ध॒त्ते
 प्र॒ति य॒ज्ञेन॑ ति॒ष्ठति॑ द॒र्श॒पूर्ण॑मा॒स॒यो – [] 15

1.7.4.1 (Padam)

ब॒र्हिषः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ ॥ प्र॒जावा॑निति॑
प्र॒जा –वा॑न् । भू॒यास॑म् । इति॑ । आ॒ह । ब॒र्हिषा॑ । वै । प्र॒जाप॑तिरिति॑
प्र॒जा – प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अ॒सृज॑त । तेन॑ । ए॒व । प्र॒जा
इति॑ प्र – जाः । सृ॒जते॑ । न॒राश॑स्य । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑
दे॒व – य॒ज्यया॑ ॥ प॒शुमा॑निति॑ प॒शु–मा॑न् । भू॒यास॑म् । इति॑ । आ॒ह ।
न॒राश॑सेन । वै । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । प॒शून् । अ॒सृज॑त ।
तेन॑ । ए॒व । प॒शून् । सृ॒जते॑ । अ॒ग्नेः । स्वि॑ष्टकृत॑ इति॑
स्वि॑ष्ट – कृतः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ ॥ आ॒युष्मा॑न् ।
य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मिति॑ प्र॒ति–स्था॑म् । ग॒मेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । आ॒युः ।
ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । प्र॒तिती॑ । य॒ज्ञेन॑ । ति॑ष्ठति ।
द॒र्श॑पूर्ण॒मास॑योरिति॑ द॒र्श – पूर्ण॑मासयोः ॥ 15 (50)

1.7.4.2

वै दे॒वा उ॒ज्जि॑ति–म॒नूद॑जयन् द॒र्श॑पूर्ण॒मासा॑भ्या–म॒सुरा॑नपा–
नुद॑न्ताग्ने–र॒हमु॑ज्जि॑ति–म॒नूज्जोष॑–मि॒त्याह॑ द॒र्श॑पूर्ण॒मास॑योरे॒व

दे॒वता॑नां य॒ज॒मा॒न उ॒ज्जि॒ति॒म॒नू॒ज्ज॒य॒ति द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒साभ्यां॑ भ्रातृ॒व्या॒नप॑
नुद॑ते वा॒ज॒वती॑भ्यां व्यू॒ह॒त्य॒न्नं वै वा॒जोऽ॒न्नमे॑वाव रुन्धे॒ द्वाभ्यां॑
प्रति॑ष्ठित्यै॒यो वै य॒ज्ञस्य॑ द्वौ दो॒हौ वि॒द्वान् य॒जत॑ उ॒भय॑त – [] 16

1.7.4.2 (Padam)

वै । दे॒वाः । उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् – जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् ।
द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒साभ्या॑मि॒ति द॒र्श॑-पूर्ण॒मा॒साभ्या॑म् । अ॒सु॒रान् । अ॒पे॒ति ।
अ॒नु॒द॒न्त । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् – जि॒तिम् । अ॒नु ।
उ॒दि॒ति । जे॒षम् । इति॑ । आ॒ह । द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒सयो॑रि॒ति
द॒र्श॑ – पूर्ण॒मा॒सयोः॑ । ए॒व । दे॒वता॑नाम् । य॒ज॒मा॒नः ।
उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् – जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । ज॒य॒ति ।
द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒साभ्या॑मि॒ति द॒र्श॑-पूर्ण॒मा॒साभ्या॑म् । भ्रातृ॒व्यान् ।
अ॒पे॒ति । नु॒द॒ते । वा॒ज॒वती॑भ्या॒मि॒ति वा॒ज – वती॑भ्या॒म् । वी॒ति ।
ऊ॒ह॒ति । अ॒न्नम् । वै । वा॒जः । अ॒न्नम् । ए॒व । अ॒वे॒ति । रुन्धे॑ ।
द्वा॒भ्याम् । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै । यः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । द्वौ ।
दो॒हौ । वि॒द्वान् । य॒ज॒ते । उ॒भय॑तः । 16 (50)

1.7.4.3

ए॒व य॒ज्ञं दु॒हे पु॒रस्ता॑च्चो॒परि॑ष्ठाच्चै॒ष वा अ॒न्यो य॒ज्ञस्य॑ दो॒ह
इ॒डाया॑म॒न्यो य॒र्हि हो॒ता य॒जमा॑नस्य॒ नाम गृ॑ह्णीयात् त॒र्हि ब्रू॑यादे॒मा
अ॒गम॑न्नाशि॒षो दो॒हका॑मा इति स॒ंस्तु॑ता ए॒व दे॒वता॑ दु॒हेऽथो॑ उ॒भय॑त
ए॒व य॒ज्ञं दु॒हे पु॒रस्ता॑च्चो॒परि॑ष्ठाच्च॒रोहि॑तेन त्वा॒ग्नि॑र्दे॒वतां॑
गम॑यत्वित्याहै॒ते वै दे॒वाश्वा॑ – [] 17

1.7.4.3 (Padam)

ए॒व । य॒ज्ञम् । दु॒हे । पु॒रस्ता॑त् । च । उ॒परि॑ष्ठात् । च । ए॒षः । वै ।
अ॒न्यः । य॒ज्ञस्य॑ । दो॒हः । इ॒डाया॑म् । अ॒न्यः । य॒र्हि । हो॒ता ।
य॒जमा॑नस्य । नाम । गृ॒ह्णी॑यात् । त॒र्हि । ब्रू॑यात् । ए॒ति । इ॒माः ।
अ॒गम॑न् । आ॒शि॒ष इ॒त्या – शि॒षः । दो॒हका॑मा इति दो॒ह – का॒माः ।
इति॑ । स॒ंस्तु॑ता इति सं – स्तु॒ताः । ए॒व । दे॒वताः॑ । दु॒हे ।
अथो॑ इति । उ॒भय॑तः । ए॒व । य॒ज्ञम् । दु॒हे । पु॒रस्ता॑त् । च ।
उ॒परि॑ष्ठात् । च । रो॒हि॒तेन॑ । त्वा । अ॒ग्निः । दे॒वता॑म् । ग॒मय॑तु । इति॑ ।
आ॒ह । ए॒ते । वै । दे॒वाश्वा॑ इति दे॒व – अ॒श्वाः । 17 (50)

1.7.4.4

यज॑मानः प्र॒स्तरो॑ यदे॒तैः प्र॒स्तरं॑ प्र॒हरति॑ दे॒वाश्चै॒रेव॑ यज॑मानं सु॒वर्गं॑
लोकं॑ गमयति वि ते मुञ्चामि रशना वि रश्मीनित्याहैष वा
अग्ने॑र्विमो॒कस्ते॒-नै॒वैनं॑ विमुञ्चतिविष्णोः॑ शँयो॒रहं॑ दे॒वय॑ज्यया यज्ञेन॑
प्रति॑ष्ठां गमे॒यमित्या॑हयज्ञो वै विष्णु॑र्यज्ञ ए॒वान्त॑तः प्रति॑तिष्ठति
सोम॑स्याहं दे॒वय॑ज्यया सु॒रेता॑ – [] 18

1.7.4.4 (Padam)

यज॑मानः । प्र॒स्तर इति॑ प्र – स्तरः । यत् । ए॒तैः । प्र॒स्तरमि॑ति
प्र – स्तरम् । प्र॒हरतीति॑ प्र – हरति । दे॒वाश्चै॒रिति॑ दे॒व – अ॒श्वैः ।
ए॒व । यज॑मानम् । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः – गम् । लोकम् । गम॑यति ।
वीति॑ । ते । मुञ्चामि । रश॑नाः । वीति॑ । रश्मीन् । इति॑ । आ॒ह ।
ए॒षः । वै । अग्नेः॑ । वि॒मो॒क इति॑ वि – मो॒कः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
वीति॑ । मुञ्चति॑ । विष्णोः॑ । शँयो॒रिति॑ शं – योः । अ॒हम् ।
दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ । यज्ञेन॑ । प्रति॑ष्ठामिति॑ प्रति – स्था॒म् ।
गमे॒यम् । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञः । वै । विष्णुः॑ । य॒ज्ञे । ए॒व । अ॒न्ततः॑ ।

प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । सोम॑स्य । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ ॥
सु॒रेता॑ इति॑ सु – रेताः॑ ॥ 18 (50)

1.7.4.5

रेतो॑ धि॒षीये॑त्याह सोमो॑ वै रेतो॑धास्तेनैव रेत॑ आ॒त्मन् ध॑त्ते॒त्वष्टु॑रहं
दे॒वय॑ज्यया प॒शूना॑ꣳ रू॒पं पु॒षेय॑मित्याह॒त्वष्टा॑ वै प॒शूनां॑ मि॒थुना॑नाꣳ
रू॒पकृ॑त्तेनैव प॒शूना॑ꣳरू॒पमा॑त्मन् ध॑त्ते दे॒वानां॑ प॒त्नीर॑ग्नि गृ॒हप॑ति
र्य॒ज्ञस्य॑ मि॒थुनं॑ तयो॒रहं॑ दे॒वय॑ज्यया मि॒थुने॑न प्र॒भूया॑स॒मित्या॑है – तस्मा॒द्वै
मि॒थुना॑त् प्र॒जाप॑ति मि॒थुने॑न – [] 19

1.7.4.5 (Padam)

रेतः॑ । धि॒षीय॑ । इति॑ । आ॒ह । सोमः॑ । वै । रेतो॑धा इति॑ रेतः॑ – धाः ।
तेन॑ । ए॒व । रेतः॑ । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । त्वष्टुः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑
दे॒व – य॒ज्यया॑ ॥ प॒शूना॑म् । रू॒पम् । पु॒षेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । त्वष्टा॑ ॥
वै । प॒शूना॑म् । मि॒थुना॑नाम् ॥ रू॒पकृ॑दिति॑ रू॒प – कृ॑त् । तेन॑ । ए॒व ।
प॒शूना॑म् । रू॒पम् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । दे॒वाना॑म् । प॒त्नीः ॥ अ॒ग्निः ।
गृ॒हप॑तिरिति॑ गृ॒ह – प॑तिः । र्य॒ज्ञस्य॑ । मि॒थुन॑म् । तयोः॑ । अ॒हम् ।

दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व – य॒ज्यया॑ । मि॒थुने॑न । प्रे॒ति । भू॒यास॑म् । इति॑ ।
आह॑ । ए॒तस्मा॑त् । वै । मि॒थुना॑त् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः ।
मि॒थुने॑न । 19 (50)

1.7.4.6

प्रा॒जाय॑त तस्मा॑दे॒व यज॑मानो मि॒थुने॑न प्र॒जाय॑तेवे॒दोऽसि॑ वि॒त्तिर॑सि
विदे॑येत्याह॑ वे॒देन॑ वै दे॒वा असु॑राणां वि॒त्तं वे॒द्यम॑विन्दन्त॑ तद्वे॒दस्य॑
वे॒दत्वं य॑द्यद्भ्रा॒तृव्य॑स्याभि॒ध्याये॑त् तस्य॑ नाम॑ गृ॒ह्णीया॑त् तदे॒वास्य॑ सर्वं
वृ॒द्धे घृ॑तवन्तं कु॒लायि॑न् रा॒यस्पोष॑न् स॒हस्रि॑णं वे॒दो द॑दातु
वा॒जिन॑मित्याह॑ प्रस॒हस्रं॑ प॒शूना॑प्नोत्या () स्य॑ प्र॒जायां॑ वा॒जी जा॑यते
य ए॒वं वे॒द । 20

1.7.4.6 (Padam)

प्रे॒ति । अ॒जाय॑त । तस्मा॑त् । ए॒व । यज॑मानः । मि॒थुने॑न । प्रे॒ति ।
जा॑यते । वे॒दः । अ॒सि । वि॒त्तिः । अ॒सि । विदे॑य । इति॑ । आह॑ ।
वे॒देन॑ । वै । दे॒वाः । असु॑राणाम् । वि॒त्तम् । वे॒द्यम् । अ॒विन्द॑न्त ।
तत् । वे॒दस्य॑ । वे॒दत्व॑मिति॑ वे॒द – त्वम् । यद्य॑दिति॑ यत् – यत् ।

भ्रातृ॑व्यस्य । अ॒भि॒ध्याये॑दित्य॒भि-ध्या॑येत् । तस्य॑ । नाम॑ । गृ॒ह्णी॒यात् ।
तत् । ए॒व । अ॒स्य । सर्व॑म् । वृ॒द्धे । घृ॒तव॑न्तमि॒ति घृ॒त - व॑न्तम् ।
कु॒ला॒यि॒नम् । रा॒यः । पो॒षम् । स॒हस्रि॑णम् । वे॒दः । द॒दा॒तु ।
वा॒जि॒नम् । इति॑ । आ॒ह । प्रेति॑ । स॒हस्र॑म् । प॒शून् । आ॒प्नो॒ति () ।
एति॑ । अ॒स्य । प्र॒जा॒या॒मि॒ति प्र - जा॑याम् । वा॒जी । जा॒यते॑ । यः ।
ए॒वम् । वे॒द । 20 (58)

(दर्॒श॒पूर्ण॑मा॒सयो॑-रु॒भय॑तो-दे॒वाश्चाः-सु॒रेताः-प्र॒जाप॑ति॒र्मि॒थुने॑ना-
ऽऽप्नो॒त्य-ष्टौ॑ च) (A4)

1.7.5.1

ध्रु॒वां वै रि॑च्यमा॒नां य॑ज्ञोऽनु रि॑च्यते य॒ज्ञं य॑ज॒मानो॑ यज॒मानं॑ प्र॒जा
ध्रु॒वा॒मा॒प्याय॑मा॒नां य॑ज्ञोऽन्वा प्या॑यते य॒ज्ञं य॑ज॒मानो॑ यज॒मानं॑ प्र॒जा
आ॒प्याय॑तां ध्रु॒वा घृ॑तेनेत्याह ध्रु॒वामे॒वाऽऽप्या॑यति-ता॒मा॒प्याय॑मा॒नां
य॑ज्ञोऽन्वा प्या॑यते य॒ज्ञं य॑ज॒मानो॑ यज॒मानं॑ प्र॒जाःप्र॒जाप॑ते वि॒भान्ना॑म
लो॒कस्तस्मि॑स्त्वा द॒धामि॑ सह यज॒माने॑नेत्या - [] 21

1.7.5.1 (Padam)

ध्रु॒वाम् । वै । रि॒च्यमा॑नाम् । य॒ज्ञः । अ॒न्वि॒ति । रि॒च्य॒ते । य॒ज्ञम् ।
यज॑मानः । यज॑मानम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । ध्रु॒वाम् ।
आ॒प्याय॑मा॒नामि॒त्या – प्या॑य॒मा॒नाम् । य॒ज्ञः । अनु॑ । एति॑ । प्या॒य॒ते ।
य॒ज्ञम् । यज॑मानः । यज॑मानम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । एति॑ ।
प्या॒य॒ताम् । ध्रु॒वा । घृ॒तेन॑ । इति॑ । आ॒ह । ध्रु॒वाम् । ए॒व । एति॑ ।
प्या॒य॒यति॑ । ताम् । आ॒प्याय॑मा॒नामि॒त्या – प्या॑य॒मा॒नाम् । य॒ज्ञः ।
अनु॑ । एति॑ । प्या॒य॒ते । य॒ज्ञम् । यज॑मानः । यज॑मानम् । प्र॒जा इति॑
प्र – जाः । प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा – प॒तेः । वि॒भानि॑ति वि – भान् ।
नाम॑ । लो॒कः । तस्मिन् । त्वा । द॒धामि॑ । स॒ह ।
यज॑मानेन । इति॑ । 21 (50)

1.7.5.2

हा॒यं वै प्र॒जाप॑ते वि॒भान्ना॑म लो॒कस्तस्मि॑न्ने॒वैनं॑ द॒धाति॑ स॒ह
यज॑मानेन रि॒च्यत॑ इ॒व वा ए॒तद्य॑ज॒तेय॑द्यज॒मानभा॑गं
प्रा॒श्ना॒त्यात्मा॑नमे॒व प्री॑णा॒त्येता॒वान् वै य॒ज्ञो या॒वान् यज॑मानभा॒गो य॒ज्ञो

यज॑मानो॒ यद्यज॑मानभा॒गं प्रा॒श्नाति॑ य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञं प्रति॑ष्ठापयत्ये॒तद्वै
सू॒यव॑स॒ꣳ सो॒दकं॑ य॒द्वर्हि॑श्चाऽऽप॒श्चैतद् - [] 22

1.7.5.2 (Padam)

आ॒ह । अ॒यम् । वै । प्र॒जाप॑तेरिति॒ प्र॒जा - प॑तेः । वि॒भानि॑ति
वि - भान् । नाम । लो॒कः । तस्मिन् । ए॒व । ए॒नम् । द॒धाति॑ ।
स॒ह । यज॑मानेन । रि॒च्यत॑ । इ॒व । वै । ए॒तत् । यत् । यज॑ते । यत् ।
यज॑मानभा॒गमि॑ति॒ यज॑मान - भा॒गम् । प्रा॒श्नाती॑ति॒ प्र - अ॒श्नाति॑ ।
आ॒त्मान॑म् । ए॒व । प्री॒णाति॑ । ए॒तावान् । वै । य॒ज्ञः । या॒वान् ।
यज॑मानभा॒ग इति॑ यज॑मान - भा॒गः । य॒ज्ञः । यज॑मानः । यत् ।
यज॑मानभा॒गमि॑ति॒ यज॑मान - भा॒गम् । प्रा॒श्नाती॑ति॒ प्र - अ॒श्नाति॑ ।
य॒ज्ञे । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । ए॒तत् । वै । सू॒यव॑स॒मि॑ति
सू - यव॑सम् । सो॒दक॑मि॒ति स - उ॒दक॑म् । यत् । ब॒र्हिः ।
च । आ॒पः । च । ए॒तत् । 22 (50)

1.7.5.3

यज॑मान॒स्याऽऽय॑तनं॒ य॒द्वेदि॑र्यत् पूर्ण॑पात्रमन्तर्वेदि॑ निनय॑ति स्व
ए॒वाऽऽय॑तने॒ सू॒यव॑सꣳ सो॒दकं॑ कुरु॒ते स॒दसि॑ सन्मे॒ भूया॑
इत्या॑हाऽऽपो॒ वै य॒ज्ञ आपो॑ऽमृतं॒ य॒ज्ञमे॒वामृत॑-मात्मन् ध॑त्ते सर्वा॑णि वै
भू॒तानि॑ व्रतमु॒पय॑न्तमनू॒प य॑न्ति प्रा॒च्यां दि॒शि दे॒वा ऋ॒त्विजो॑
मा॒र्जय॑न्तामित्या॒हैष वै द॑र्शपूर्णमा॒सयो॑रवभृ॒थो - [] 23

1.7.5.3 (Padam)

यज॑मान॒स्य । आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या - य॒त॒न॒म् । यत् । वे॒दिः । यत् ।
पूर्ण॑पात्रमि॒ति पूर्ण॑ - पा॒त्रम् । अ॒न्तर्वे॑दीत्यन्तः - वे॒दि । नि॒नय॑तीति
नि - नय॑ति । स्वे । ए॒व । आ॒य॒त॒न॒ इत्या॑ - य॒त॒ने । सू॒यव॑समि॒ति
सु - य॒व॒स॒म् । सो॒द॒क॒मि॒ति स - उ॒द॒क॒म् । कु॒रु॒ते । सत् । अ॒सि ।
सत् । मे । भू॒याः । इति॑ । आ॒ह । आपः॑ । वै । य॒ज्ञः । आपः॑ ।
अ॒मृत॑म् । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒मृत॑म् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । सर्वा॑णि । वै ।
भू॒तानि॑ । व्र॒तम् । उ॒प॒य॒न्त॒मि॒त्युप॑ - य॒न्त॒म् । अनु॑ । उ॒पे॒ति । य॒न्ति ।
प्रा॒च्याम् । दि॒शि । दे॒वाः । ऋ॒त्वि॒जः । मा॒र्ज॒य॒न्ता॒म् । इति॑ । आ॒ह ।

ए॒षः । वै । द॒र्श॒पू॒र्ण॒मा॒सयो॒रिति॑ द॒र्श॒ – पू॒र्ण॒मा॒सयोः॑ ।

अ॒व॒भृ॒थ इ॒त्यव॑ – भृ॒थः । 23 (50)

1.7.5.4

या॒न्ये॒वैनं॑ भू॒तानि॑ व्र॒तमु॑प॒यन्त॑ – म॒नूप॑यन्ति तैरे॒व स॒हाव॑भृ॒थम॑वैति
वि॒ष्णु॑मु॒खा वै दे॒वाः छ॒न्दो॑भि॒रिमा॑न् लो॒का – न॒नप॑ज॒य्यम॑भ्यज॒यन्
यद्वि॒ष्णु॑क्र॒मान् क्र॒मते॑ वि॒ष्णु॑रे॒व भू॒त्वा य॑ज॒मानः॑ छ॒न्दो॑भि॒रिमा॑न् –
लो॒का – न॒नप॑ज॒य्यम॑भि॒ जय॑ति वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽस्य॑भि॒माति॑हे॒त्याह॑
गा॒य॒त्री वै पृ॒थि॒वी त्रै॒ष्टुभ॑मन्त॒रिक्षं॑ जा॒गती॑द्यौरा॒नुष्टु॑भीर्दि॒शः
छ॒न्दो॑भि॒रेवे॑मा॒न् – लो॒कान् य॑थापू॒र्वम॑भि॒ जय॑ति । 24

1.7.5.4 (Padam)

या॒नि । ए॒व । ए॒नम् । भू॒तानि॑ । व्र॒तम् । उ॒प॒यन्त॑मित्यु॒प – यन्त॑म् ।
अ॒नूप॑यन्तीत्यनु – उ॒प॒यन्ति॑ । तैः । ए॒व । स॒ह ।
अ॒व॒भृ॒थमि॑त्यव – भृ॒थम् । अ॒वेति॑ । ए॒ति । वि॒ष्णु॑मु॒खा इति॑
वि॒ष्णु॑ – मु॒खाः । वै । दे॒वाः । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः – भिः । इ॒मान् ।
लो॒कान् । अ॒न॒प॒ज॒य्यमि॑त्यन॒प – ज॒य्यम् । अ॒भि॒ति । अ॒ज॒यन् । यत् ।

विष्णु॑क्र॒मानि॑ति विष्णु॑ – क्र॒मान् । क्र॒मते॑ । विष्णुः॑ । ए॒व । भू॒त्वा ।
यज॑मानः । छन्दो॑भिरिति॒ छन्दः॑ – भिः॑ । इ॒मान् । लो॒कान् ।
अ॒न॒प॒ज॒य्यमि॑त्य॒न॒प – ज॒य्यम् । अ॒भी॒ति । ज॒यति॑ । विष्णोः॑ । क्र॒मः ।
अ॒सि । अ॒भि॒मा॒तिहे॑त्य॒भि॒मा॒ति – हा । इति॑ । आ॒ह । गा॒य॒त्री ।
वै । पृ॒थि॒वी । त्रै॒ष्टु॒भम् । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । जा॒गती॑ । द्यौः ।
आ॒नु॒ष्टु॒भीरि॑त्यानु॑ – स्थु॒भीः । दि॒शः () ।
छन्दो॑भिरिति॒ छन्दः॑ – भिः॑ । ए॒व । इ॒मान् । लो॒कान् । य॒था॒पूर्व॑मिति॒
यथा॑ – पूर्॒वम् । अ॒भी॒ति । ज॒यति॑ । 24 (57)

(यज॑मानेनेति॒-चै॒ तद॑-वभृ॒थो-दि॒शः-स॒प्त च॑) (A5)

1.7.6.1

अ॒गन्म॑ सु॒वः सु॒व॒र॒गन्मे॑त्याह सु॒व॒र्गमे॑व लो॒कमे॑ति॒संदृ॑शस्ते मा
छि॒त्सि॒ यत्ते॑ तप॒स्तस्मै॑ ते मा वृ॒क्षी॑त्याहयथाय॒जुरे॑वैतथ् सु॒भूर॑सि
श्रे॒ष्ठो र॒श्मी॑नामायु॒र्द्धा अ॒स्यायु॑र्मे धे॒ही॑त्याहाऽऽशि॒षमे॑वैतामा शास्ते॑ प्र
वा ए॒षोऽस्मा॑न् लो॒काच्च॑यवते॒ यो – [] 25

1.7.6.1 (Padam)

अ॒गन्म॑ । सु॒वः । सु॒वः । अ॒गन्म॑ । इति॑ । आ॒ह । सु॒वर्ग॑मिति॑
सु॒वः – ग॒म् । ए॒व । लो॒कम् । ए॒ति । सं॒दृ॒श॒ इति॑ सं – दृ॒शः । ते॒ ।
मा । छि॒त्सि॒ । यत् । ते॒ । तपः॑ । तस्मै॑ ॥ ते॒ । मा । ए॒ति । वृ॒क्षि॒ ।
इति॑ । आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । सु॒भू॒रिति॑
सु– भूः । अ॒सि॒ । श्रे॒ष्ठः । र॒श्मी॒नाम् । आ॒यु॒र्धा इत्या॑युः – धाः ।
अ॒सि॒ । आ॒युः । मे॒ । धे॒हि॒ । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒षम् ॥
ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते॒ । प्रे॒ति॒ । वै । ए॒षः । अ॒स्मात् ।
लो॒कात् । च्य॒वते॑ । यः । 25 (50)

1.7.6.2

वि॒ष्णु॒क्र॒मा॒न् क्र॒म॒ते सु॒वर्गा॑य हि लो॒काय॑ वि॒ष्णु॒क्र॒माः क्र॒म्यन्ते॑ ॥
ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वदन्ति॑ स॒त्त्वै॑ वि॒ष्णु॒क्र॒मा॒न् क्र॒मे॒त य इ॒मान् लो॒कान्
भ्रा॒तृ॒व्य॒स्य सँ॒वि॒द्य पु॒नरि॒मं लो॒कं प्र॒त्य॒व॒रो॒हे॒दि॒त्येष॑ वा अ॒स्य लो॒क॒स्य
प्र॒त्य॒व॒रो॒हो॑ यदा॒हे॒द॒म॒ह॒म॒मुं भ्रा॒तृ॒व्य॒मा॒भ्यो दि॒ग्भ्यो॑ऽस्यै॑ दि॒व इ॒ती॒मा॒ने॒व
लो॒कान् भ्रा॒तृ॒व्य॒स्य सँ॒वि॒द्य पु॒नरि॒मं लो॒कं प्र॒त्य॒व॒रो॒ह॒ति सं – [] 26

1.7.6.2 (Padam)

विष्णु॑क्र॒मानि॑ति विष्णु॑ – क्र॒मान् । क्र॒मे॒ते । सु॒वर्गा॑येति॑ सुवः॑-गाय॑ ।
हि । लो॒काय॑ । विष्णु॑क्र॒मा इति॑ विष्णु॑ – क्र॒माः । क्र॒म्यन्ते॑ ।
ब्र॒ह्मवा॑दिन॒ इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । सः । तु । वै ।
विष्णु॑क्र॒मानि॑ति विष्णु॑ – क्र॒मान् । क्र॒मे॒त । यः । इ॒मान् । लो॒कान् ।
भ्रातृ॑व्यस्य । सँ॒विद्ये॑ति सं – विद्य॑ । पुनः॑ । इ॒मम् । लो॒कम् ।
प्र॒त्यव॑रोहे॒दिति॑ प्र॒ति – अ॒वरो॑हेत् । इति॑ । ए॒षः । वै । अ॒स्य ।
लो॒कस्य॑ । प्र॒त्यव॑रोह॒ इति॑ प्र॒ति – अ॒वरो॑हः । यत् । आ॒ह । इ॒दम् ।
अ॒हम् । अ॒मुम् । भ्रातृ॑व्यम् । आ॒भ्यः । दिग्भ्य॑ इति॑ दिक् – भ्यः ।
अ॒स्यै । दि॒वः । इति॑ । इ॒मान् । ए॒व । लो॒कान् । भ्रातृ॑व्यस्य ।
सँ॒विद्ये॑ति सं – विद्य॑ । पुनः॑ । इ॒मम् । लो॒कम् ।
प्र॒त्यव॑रोह॒तीति॑ प्र॒ति – अ॒वरो॑हति । समि॑ति । 26 (50)

1.7.6.3

ज्योति॑षाऽभू॒वमि॑त्याहास्मिन्ने॒व लो॒के प्र॒ति तिष्ठ॑त्यै-न्द्री॒मावृ॑तम॒न्वाव॑र्त
इत्या॑हासौ वा आ॒दित्य॑ इन्द्र॒स्तस्यै॒वा ऽऽवृ॑तमनु॒ पर्या॑वर्तते दक्षि॒णा

पर्या॑वर्त॑ते स्वमे॑व वी॒र्य॑मनु॑ पर्या॑वर्त॑ते तस्मा॑द् दक्षि॑णोऽर्द्ध आ॒त्मनो॑
 वी॒र्या॑वत्तरोऽथो॑ आ॒दित्य॑स्यै॒वाऽऽवृ॑तमनु॑ पर्या॑वर्त॑ते सम॒हं प्र॒जया॑ सं
 मया॑ प्रजे॒त्याहाऽऽशि॑ष – [] 27

1.7.6.3 (Padam)

ज्यो॑तिषा । अ॒भू॒वम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒स्मिन् । ए॒व । लो॒के ।
 प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । ऐ॒न्द्रीम् । आ॒वृ॒तमि॒त्या – वृ॒तम् । अ॒न्वाव॑र्त
 इत्य॑नु – आ॒वर्ते॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒सौ । वै । आ॒दित्यः॑ । इन्द्रः॑ ।
 तस्य॑ । ए॒व । आ॒वृ॒तमि॒त्या – वृ॒तम् । अ॒न्विति॑ । पर्या॑वर्त॑त इति॑
 परि॑ – आ॒वर्त॑ते । दक्षि॑णा । पर्या॑वर्त॑त इति॑ परि॑ – आ॒वर्त॑ते । स्वम् ।
 ए॒व । वी॒र्यम् । अ॒न्विति॑ । पर्या॑वर्त॑त इति॑ परि॑ – आ॒वर्त॑ते ।
 तस्मा॑त् । दक्षि॑णः । अ॒र्धः । आ॒त्मनः॑ । वी॒र्या॑वत्तर इति॑
 वी॒र्या॑वत् – तरः॑ । अथो॑ इति॑ । आ॒दित्य॑स्य । ए॒व ।
 आ॒वृ॒तमि॒त्या – वृ॒तम् । अ॒न्विति॑ । पर्या॑वर्त॑त इति॑ परि॑ – आ॒वर्त॑ते ।
 समि॑ति । अ॒हम् । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । समि॑ति । मया॑ । प्र॒जेति॑
 प्र – जा॑ । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒षमि॒त्या – शि॒षम् । 27 (50)

1.7.6.4

मे॒वैता॒मा शा॒स्ते॒ समि॑द्धो॒ अग्ने॑ मे॒ दीदि॑हि॒ समे॒द्धा ते॑ अग्ने॒
दी॒द्यास॑मित्या॒ह यथा॑ य॒जुरे॒वैत॑द्वसु॒मान् य॒ज्ञो व॑सी॒यान्-भू॒यास॑मित्या॒हा
ऽऽशि॑षमे॒वैता॒मा शा॒स्ते॒ बहु॑ वै गा॒र्ह॒पत्य॑स्यान्ते॒ मिश्र॑मिव॒ चर्य॑त
आ॒ग्नि॒पाव॑मा॒नीभ्यां॑ गा॒र्ह॒पत्य॑मुप॒ तिष्ठ॑ते पु॒नात्ये॒वाग्निं॑ पु॒नीत॑ आ॒त्मानं॑
द्वाभ्यां॑ प्र॒तिष्ठि॑त्या॒ अग्ने॑ गृ॒हप॑त॒ इत्या॑ह – [] 28

1.7.6.4 (Padam)

ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते । समि॑द्ध इति॒ सं – इ॒द्धः । अग्ने॑ ।
मे । दी॒दिहि॑ । समे॒द्धेति॑ सं – ए॒द्धा । ते । अग्ने॑ । दी॒द्यास॑म् । इति॑ ।
आ॒ह । यथा॑य॒जुरिति॑ यथा – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् ।
वसु॑मा॒निति॑ वसु – मा॒न् । य॒ज्ञः । व॑सी॒यान् । भू॒यास॑म् । इति॑ ।
आ॒ह । आ॒शिष॑मित्या॒-शि॑षम् । ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते । बहु॑ ।
वै । गा॒र्ह॒पत्य॑स्येति॒ गा॒र्ह – प॒त्यस्य॑ । अ॒न्ते । मिश्र॑म् । इ॒व ।
च॒र्यते॑ । आ॒ग्नि॒पाव॑मा॒नीभ्यामि॑त्या॒ग्नि – पा॒वमा॒नीभ्याम् ।
गा॒र्ह॒पत्य॑मिति॒ गा॒र्ह – प॒त्यम् । उ॒पेति॑ । तिष्ठ॑ते । पु॒नाति॑ । ए॒व ।

अ॒ग्निम् । पु॒नी॒ते । आ॒त्मान॑म् । द्वा॒भ्याम् ॥

प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति॑ – स्थि॒त्यै ॥ अ॒ग्ने॑ । गृ॒हप॑त इति॑ गृ॒ह – प॒ते ।

इति॑ । आ॒ह । 28 (50)

1.7.6.5

यथा॑ य॒जुरे॒वैत॑च्छत॑ हि॒मा इ॒त्याह॑ श॒तं त्वा॑ हे॒मन्ता॑नि॒न्धिषी॑येति
वा॒वैत॑दाह पु॒त्रस्य॑ ना॒म गृ॒ह्णात्य॑न्नाद॒मेवैनं॑ करोति॑ ता॒माशि॑ष॒मा शा॒से
तन्त॑वे॒ ज्योति॑ष्मतीमिति॑ ब्रू॒याद्य॑स्य पु॒त्रोऽजा॑तः स्यात् ते॒जस्व्ये॑वा॒स्य
ब्र॒ह्मव॑र्च॒सी पु॒त्रो जा॑यते॒ ता॒माशि॑ष॒मा शा॒सेऽमु॑ष्मै॒ ज्योति॑ष्मतीमिति॑
ब्रू॒याद्य॑स्य पु॒त्रो – [] 29

1.7.6.5 (Padam)

यथा॑य॒जुरिति॑ यथा॑ – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । श॒तम् । हि॒माः । इति॑ ।
आ॒ह । श॒तम् । त्वा॑ । हे॒मन्ता॑न् । इ॒न्धिषी॑य । इति॑ । वा॒व । ए॒तत् ।
आ॒ह । पु॒त्रस्य॑ । ना॒म । गृ॒ह्णाति॑ । अ॒न्नाद॑मित्य॒न्न – अ॒दम् । ए॒व ।
ए॒नम् । करो॑ति । ता॒म् । आ॒शिष॑मित्या॒ – शि॒षम् ॥ एति॑ । शा॒से ।
तन्त॑वे॒ । ज्योति॑ष्मतीम् । इति॑ । ब्रू॒यात् । यस्य॑ । पु॒त्रः । अ॒जातः॑ ।

स्यात् । तेजस्वि । एव । अस्य । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी ।
पुत्रः । जायते । ताम् । आशिषमित्या – शिषम् । एति । शासे ।
अमुष्मै । ज्योतिष्मतीम् । इति । ब्रूयात् । यस्य । पुत्रः । 29 (50)

1.7.6.6

जातः स्यात्तेज एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं दधाति यो वै यज्ञं प्रयुज्य न
विमुञ्चत्य प्रतिष्ठानो वै स भवति कस्त्वा युनक्ति स त्वा वि
मुञ्चत्वित्याह प्रजापतिर्वै कः प्रजापतिनैवैनं युनक्ति प्रजापतिना वि
मुञ्चति प्रतिष्ठित्या ईश्वरं वै व्रतमविसृष्टं प्रदहोऽग्ने व्रतपते
व्रतमचारिषमित्याह व्रतमेव – [] 30

1.7.6.6 (Padam)

जातः । स्यात् । तेजः । एव । अस्मिन् । ब्रह्मवर्चसमिति
ब्रह्म – वर्चसम् । दधाति । यः । वै । यज्ञम् । प्रयुज्येति प्र-युज्य ।
न । विमुञ्चतीति वि – मुञ्चति । अप्रतिष्ठान इत्यप्रति – स्थानः ।
वै । सः । भवति । कः । त्वा । युनक्ति । सः । त्वा । वीति ।
मुञ्चतु । इति । आह । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वै । कः ।

प्र॒जाप॑ति॒नेति॑ प्र॒जा – प॒ति॒ना । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । प्र॒जाप॑ति॒नेति॑
प्र॒जा – प॒ति॒ना । वी॒ति । मु॒ञ्चति॑ । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॒ प्रति॑ – स्थि॒त्यै ।
ई॒श्वर॑म् । वै । व्र॒तम् । अ॒वि॒सृष्ट॑मित्य॒वि – सृष्ट॑म् ।
प्र॒द॒ह इति॑ प्र – द॒हः । अ॒ग्ने॑ । व्र॒तप॑त इति॒ व्रत॑ – प॒ते । व्र॒तम् ।
अ॒चा॒रिष॑म् । इति॑ । आ॒ह । व्र॒तम् । ए॒व । 30 (50)

1.7.6.7

वि सृ॒जते॑ शा॒न्त्या अ॒प्र॒दाहा॑य प॒राङ् वाव॑ य॒ज्ञ एति॑ न नि॒ वर्तते॑
पु॒नर्यो॑ वै य॒ज्ञस्य॑ पु॒नरा॑लं॒भं वि॒द्वान् यज॑ते तम॒भि नि॒वर्तते॑ य॒ज्ञो
ब॒भूव॑ स आ ब॒भूवे॑त्या॒हैष वै य॒ज्ञस्य॑ पु॒नरा॑लं॒भस्तेनै॒वैनं॑ पु॒नरा॑ ल॒भते॑
ऽन॑व॒रुद्धा॑ वा ए॒तस्य॑ वि॒राड्य॑ आ॒हिता॑ग्निः स॒न्नस॑भः प॒शवः॑ ख॒लु
वै () ब्रा॒ह्मण॑स्य स॒भेष्ट्वा॑ प्रा॒दु॒त्क्र॑म्य ब्रू॒यादो॑मा॒ अ॒ग्नेऽवि॑मा॒
अ॒श्वी य॒ज्ञ इत्य॑व स॒भा॒ रुन्धे॑ प्र स॒हस्रं॑ प॒शूना॑प्नो॒त्यास्य॑ प्र॒जायां॑
वा॒जी जा॑यते । 31

1.7.6.7 (Padam)

वी॒ति । सृ॒जते॑ । शान्त्यै॑ ॥ अ॒प्र॒दा॒हा॒येत्य॑प्र – दा॒हाय॑ । प॒राङ् । वाव॑ ।
य॒ज्ञः । ए॒ति । न । नी॒ति । वर्त॑ते । पुनः॑ । यः । वै । य॒ज्ञस्य॑ ।
पुन॒राल॑भमि॒ति पुनः॑ – आल॑भम् । वि॒द्वान् । यज॑ते । तम् ।
अ॒भि । नी॒ति । वर्त॑ते । य॒ज्ञः । ब॒भूव॑ । सः । ए॒ति । ब॒भूव॑ । इति॑ ।
आ॒ह । ए॒षः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । पुन॒राल॑भ इति॑ पुनः॑ – आल॑भः । तेन॑ ।
ए॒व । ए॒नम् । पुनः॑ । ए॒ति । ल॒भते॑ । अ॒न॒व॒रु॒द्धेत्य॑न॒व – रु॒द्धा । वै ।
ए॒तस्य॑ । वि॒राडिति॑ वि – राट् । यः । आ॒हि॒ता॒ग्नि॒रित्या॑हि॒त – अ॒ग्निः ।
सन् । अ॒स॒भः । प॒शवः॑ । ख॒लु । वै () । ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ । स॒भा ।
इ॒ष्ट्वा । प्राङ् । उ॒त्क्र॑म्येत्युत् – क्र॒म्य । ब्रू॒यात् । गो॒मा॒नि॒ति
गो – मा॒न् । अ॒ग्ने । अ॒वि॒मा॒नित्य॑वि – मा॒न् । अ॒श्वी । य॒ज्ञः ।
इति॑ । अ॒वेति॑ । स॒भाम् । रु॒न्धे । प्रेति॑ । स॒हस्र॑म् ॥ प॒शून् ।
आ॒प्नोति॑ । ए॒ति । अ॒स्य । प्र॒जा॒या॒मिति॑ प्र – जा॒याम् ॥ वा॒जी ।
जा॒यते॑ । 31 (74)

(यः-स-मा॒सिषं॑-गृ॒हप॑त-इ॒त्याहा॑-ऽमु॒ष्मै ज्यो॑ति॒ष्मती॑मि॒ति ब्रू॒याद्-
यस्य॑ पु॒त्रो-व्र॒तमे॑व-ख॒लु-वै-च॑तुर्वि॒ंशति॑श्च) (A6)

1.7.7.1

दे॒व स॒वितः॑ प्र सु॒व य॒ज्ञं प्र सु॒व य॒ज्ञप॑तिं भ॒गाय॑ दि॒व्यो ग॒न्धर्वः॑ ।
के॒तपूः॑ के॒तं नः॑ पु॒नातु॑ वा॒चस्प॑ति॒र्वाच॑म॒द्य स्व॑दाति नः ।
इन्द्र॑स्य वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्त्वया॑ऽयं वृ॒त्रं व॑ध्यात् ।
वा॒जस्य॑ नु प्र॒सवे॑ मा॒तरं॑ म॒हीम॑दि॒तिं ना॒म व॑च॒सा क॑रामहे ।
यस्या॑मिदं वि॒श्वं भु॑वनमा॒विवेश॑ तस्यां॑ नो दे॒वः स॒विता॑ ध॒र्म सा॑विषत्
। अ॒फस्व॑ - [] 32

1.7.7.1 (Padam)

दे॒व । स॒वि॒तः । प्रे॒ति । सु॒व । य॒ज्ञम् । प्रे॒ति । सु॒व । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति
य॒ज्ञ - प॑तिम् । भ॒गाय॑ । दि॒व्यः । ग॒न्धर्वः॑ । के॒तपू॑रि॒ति के॒त - पूः ।
के॒तम् । नः॑ । पु॒नातु॑ । वा॒चः । प॑तिः । वा॒चम् । अ॒द्य । स्व॑दाति ।
नः॑ । इन्द्र॑स्य । वज्रः॑ । अ॒सि । वार्त्र॑घ्न इति॒ वार्त्र॑ - घ्नः॑ । त्वया॑ ।
अ॒यम् । वृ॒त्रम् । व॑ध्यात् । वा॒जस्य॑ । नु । प्र॒सव॑ इति॒ प्र - स॒वे ।

मा॒तरम् । म॒हीम् । अ॒दि॒तिम् । ना॒म । व॒च॒सा । क॒रा॒म॒हे । य॒स्याम् ।
इ॒दम् । वि॒श्वम् । भु॒व॒नम् । आ॒वि॒वै॒शे॒त्या॒ – वि॒वै॒श । त॒स्याम् । नः ।
दे॒वः । स॒वि॒ता । ध॒र्म । सा॒वि॒षत् । अ॒प्सि॒स्व॒त्यप् – सु । 32 (50)

1.7.7.2

न्त॒र॒मृ॒त॒म॒प्सु॒ भै॒ष॒ज॒म॒पा॒मु॒त॒ प्र॒श॒स्ति॒ष्व॒श्वा॒ भव॒थ॒ वा॒जि॒नः ।
वा॒यु॒र्वा॒ त्वा॒ म॒नु॒र्वा॒ त्वा॒ ग॒न्ध॒र्वाः॒ स॒प्त॒वि॒ं॒श॒तिः॒ । ते॒ अ॒ग्रे
अ॒श्व॒मा॒यु॒ज्ज॒न्ते॒ अ॒स्मि॒ज्ज॒व॒मा॒द॒धुः॒ । अ॒पां॒ न॒पा॒दा॒शु॒ हे॒म॒न् य॒ ऊ॒र्मिः
क॒कु॒द्वा॒न् प्र॒तू॒र्ति॒ वा॒ज॒सा॒त॒म॒स्ते॒ना॒यं॒ वा॒ज॒ं॒ से॒त् । वि॒ष्णोः॒ क्र॒मो॒ऽसि॒
वि॒ष्णोः॒ क्रा॒न्त॒म॒सि॒ वि॒ष्णो॒ वि॒क्रा॒न्त॒म॒स्य॒ङ्गौ॒ न्य॒ङ्गा॒ ()॒ व॒भि॒तो॒ र॒थं॒ यौ
ध्वा॒न्तं॒ वा॒ता॒ग्र॒म॒नु॒ संच॒र॒न्तौ॒ दू॒रे॒हे॒ति॒-रि॒न्द्रि॒या॒वा॒न् प॒त॒त्री॒ ते॒ नो॒ऽग्न॒यः
प॒प्र॒यः॒ पा॒र॒य॒न्तु॒ । 33

1.7.7.2 (Padam)

अ॒न्तः । अ॒मृ॒त॒म् । अ॒प्सि॒स्व॒त्यप् – सु । भै॒ष॒ज॒म् । अ॒पा॒म् । उ॒त ।
प्र॒श॒स्ति॒ष्वि॒ति॒ प्र – श॒स्ति॒षु॒ । अ॒श्वाः॒ । भव॒थ॒ । वा॒जि॒नः॒ । वा॒युः ।
वा॒ । त्वा॒ । म॒नुः॒ । वा॒ । त्वा॒ । ग॒न्ध॒र्वाः॒ । स॒प्त॒वि॒ं॒श॒ति॒रि॒ति॒

सप्त – वि॒श॒तिः । ते । अ॒ग्ने॑ । अ॒श्वम् । आ॒यु॒ञ्जन् । ते ।
 अ॒स्मिन् । ज॒वम् । ए॒ति । अ॒द॒धुः । अ॒पा॒म् । न॒पात् ।
 आ॒शु॒हे॒म॒न्नि॒त्याशु॑ – हे॒मन् । यः । ऊ॒र्मिः । क॒कु॒द्भानि॑ति
 क॒कुत् – मा॒न् । प्र॒तू॒र्तिरि॑ति प्र – तू॒र्तिः । वा॒ज॒सा॒त॒म॒ इति॑
 वा॒ज – सा॒त॒मः । ते॒न । अ॒यम् । वा॒जम् । से॒त् । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः ।
 अ॒सि । वि॒ष्णोः॑ । क्रा॒न्त॒म् । अ॒सि । वि॒ष्णोः॑ ।
 वि॒क्रा॒न्त॒मि॒ति॒ वि – क्रा॒न्त॒म् । अ॒सि । अ॒ङ्कौ । न्य॒ङ्का॒वि॒ति॑
 नि – अ॒ङ्कौ () । अ॒भितः॑ । रथ॒म् । यौ । ध्वा॒न्त॒म् । वा॒ता॒ग्र॒मि॒ति॑
 वा॒त – अ॒ग्रम् । अ॒न्वि॒ति । सं॒च॒र॒न्ता॒वि॒ति॑ सं – च॒र॒न्तौ ।
 दू॒रे॒हे॒तिरि॑ति दू॒रे – हे॒तिः । इ॒न्द्रि॒या॒वा॒नि॒तीन्द्रि॒य – वा॒न् । प॒त॒त्री ।
 ते । नः । अ॒ग्नयः॑ । प॒प्रयः॑ । पा॒रय॑न्तु । 33 (65)

(अ॒प्सु–न्य॒ङ्कौ–पञ्च॑दश च) (A7)

1.7.8.1

दे॒व॒स्या॒ह॒ स॒वि॒तुः॑ प्र॒स॒वे॑ बृ॒ह॒स्प॒ति॒ना वा॒ज॒जि॒ता वा॒जं॑ जेषं
 दे॒व॒स्या॒ह॒ स॒वि॒तुः॑ प्र॒स॒वे॑ बृ॒ह॒स्प॒ति॒ना वा॒ज॒जि॒ता वर्॒षि॒ष्ठं॑ ना॒क॒

रु॒हे॒य॒मिन्द्रा॑य॒ वाचं॑ ँ॒वद॑तेन्द्रं॒ वाजं॑ जा॒पय॑तेन्द्रो॒ वाज॑मजयित् ।
 अ॒श्वाज॑नि॒ वाजि॑नि॒ वाजे॑षु॒ वाजि॑नीवत्यश्वा॒न् थ्स॑मथ्सु॒ वाज॑य ।
 अ॒र्वा॒सि स॒प्तिर॑सि॒ वाज्य॑सि॒ वाजि॑नो॒ वाजं॑ धा॒वत॑ म॒रुतां॑ प्र॒सवे॑
 ज॒यत॑ वि॒योज॑ना मिमीध्व॒मध्व॑नः स्क्व॒भ्नीत॑ – [] 34

1.7.8.1 (Padam)

दे॒वस्य॑ । अ॒हम् । स॒वि॒तुः । प्र॒सव॑ इति प्र – स॒वे । बृ॒ह॒स्प॒ति॒ना ।
 वा॒ज॒जि॒तेति॑ वाज – जि॒ता । वा॒जम् । जे॒षम् । दे॒वस्य॑ । अ॒हम् ।
 स॒वि॒तुः । प्र॒सव॑ इति प्र – स॒वे । बृ॒ह॒स्प॒ति॒ना । वा॒ज॒जि॒तेति॑
 वाज – जि॒ता । व॒र्षि॑ष्ठम् । ना॒कम् । रु॒हे॒यम् । इन्द्रा॑य । वा॒चम् ।
 व॒दत॑ । इन्द्र॑म् । वा॒जम् । जा॒पय॑त । इन्द्रः॑ । वा॒जम् । अ॒ज॒यित् ।
 अ॒श्वाज॑नीत्यश्वा – अ॒ज॒नि । वा॒जि॑नि । वाजे॑षु । वा॒जि॑नीवतीति॑
 वा॒जि॑नी – व॒ति । अ॒श्वा॒न् । स॒म॒थि॒स्व॒ति स॒मत् – सु॒ । वा॒ज॑य ।
 अ॒र्वा । अ॒सि । स॒प्तिः । अ॒सि । वा॒जी । अ॒सि । वा॒जि॑नः ।
 वा॒जम् । धा॒वत॑ । म॒रुता॑म् । प्र॒सव॑ इति प्र – स॒वे । ज॒यत॑ । वी॒ति ।
 यो॒ज॒ना । मिमीध्व॒म् । अध्व॑नः । स्क्व॒भ्नीत॑ । 34 (50)

1.7.8.2

का॒ष्ठां॑ ग॒च्छ॒त॒ वा॒जे॑वा॒जेऽव॒त॒ वा॒जि॒नो॑ नो॒ ध॒ने॑षु॒ वि॒प्रा॒ अ॒मृ॒ता॒ ऋ॒त॒ज्ञाः॑ ।
अ॒स्य॒ म॒ध्वः॑ पि॒ब॒त॒ मा॒द॒य॒ध्वं॑ तृ॒प्ता॒ या॒त॒ प॒थि॒भि॒र्दे॒व॒या॒नैः॑ ।
ते॒ नो॒ अ॒र्व॒न्तो॑ ह॒व॒न॒श्रु॒तो॒ ह॒वं॑ वि॒श्वे॑ शृ॒ण्व॒न्तु॒ वा॒जि॒नः॑ ।
मि॒त॒द्र॒वः॑ स॒ह॒स्र॒सा॒ मे॒ध॒सा॒ता॒ स॒नि॒ष्य॒वः॑ । म॒हो॒ ये॒ रत्न॑ꣳ स॒मि॒थे॒षु॑
ज॒भि॒रे॒ श॒न्नो॑ भ॒व॒न्तु॒ वा॒जि॒नो॑ ह॒वेषु॑ । दे॒व॒ता॒ता॒ मि॒त॒द्र॒वः॑ स्व॒र्काः॑ ।
जं॒भ॒य॒न्तो॑ऽहिं॒ वृ॒कꣳ र॒क्षाꣳसि॑ स॒ने॒म्य॒स्म॒द्यु॒य॒व – [] 35

1.7.8.2 (Padam)

का॒ष्ठा॒म् । ग॒च्छ॒त॒ । वा॒जे॑वा॒ज इति॑ वा॒जे॑-वा॒जे॑ । अ॒व॒त॒ । वा॒जि॒नः॑ ।
नः॑ । ध॒ने॑षु॒ । वि॒प्राः॑ । अ॒मृ॒ताः॑ । ऋ॒त॒ज्ञा इत्यृ॒त – ज्ञाः॑ । अ॒स्य॒ ।
म॒ध्वः॑ । पि॒ब॒त॒ । मा॒द॒य॒ध्वम् । तृ॒प्ताः॑ । या॒त॒ ।
प॒थि॒भि॒रिति॑ प॒थि – भिः॑ । दे॒व॒या॒नै॒रिति॑ दे॒व – या॒नैः॑ । ते॒ । नः॑ ।
अ॒र्व॒न्तः॑ । ह॒व॒न॒श्रु॒त इति॑ ह॒व॒न – श्रु॒तः॑ । ह॒व॒म् । वि॒श्वे॑ । शृ॒ण्व॒न्तु॒ ।
वा॒जि॒नः॑ । मि॒त॒द्र॒व इति॑ मि॒त – द्र॒वः॑ । स॒ह॒स्र॒सा इति॑ स॒ह॒स्र –
साः॑ । मे॒ध॒सा॒तेति॑ मे॒ध-सा॒ता॒ । स॒नि॒ष्य॒वः॑ । म॒हः॑ । ये॒ । रत्न॑म् ।

स॒मि॒धेष्वि॒ति सं – इ॒धेषु॑ । ज॒भ्रिरे॑ । श॒म् । नः॑ । भ॒वन्तु॑ । वा॒जिनः॑ ।
ह॒वेषु॑ । दे॒वता॑तेति॒ देव॑ – ता॒ता । मि॒तद्र॑व इति॒ मि॒त – द्र॑वः । स्व॒र्का
इति॑ सू – अ॒र्काः । ज॒भय॑न्तः । अ॒हिम् । वृ॒कम् । र॒क्षाँ॑सि ।
स॒नेमि॑ । अ॒स्मत् । यु॒यव॑न् । 35 (50)

1.7.8.3

न॒मीवाः॑ । ए॒ष स्य॑ वा॒जी क्षि॒पणिं॑ तु॒र॒ण्यति॑ ग्री॒वायां॑ ब॒द्धो अ॑पि॒कक्ष॑
आ॒सनि॑ । क्र॒तुं द॑धि॒क्रा अनु॑ सं॒तवी॑त्वत् प॒थाम॑ङ्का॒ स्यन्वा॑पनी॒फणत्॑ ।
उ॒त स्मा॑स्य द्र॒वत॑स्तु॒र॒ण्यतः॑ पर्णं॑ न वे॒रनु॑ वा॒ति प्र॑ग॒र्द्धिनः॑ ।
इ॒येन॑स्ये॒व ध्र॑ज॒तो अ॒ङ्कसं॑ परि॒ दधि॑क्राव्णः॑ स॒होर्जा॑ तरि॒त्रतः॑ ।
आ मा॑ वा॒जस्य॑ प्र॒सवो॑ ज॒गम्या॑दा द्या॒वापृ॑थि॒वी वि॒श्वशं॑भू ।
आ मा॑ ग॒न्तां पि॑तरा – [] 36

1.7.8.3 (Padam)

अ॒मीवाः॑ । ए॒षः । स्यः॑ । वा॒जी । क्षि॒पणिम् । तु॒र॒ण्यति॑ । ग्री॒वाया॑म् ।
ब॒द्धः । अ॒पि॒कक्ष॑ इत्य॒पि – क॒क्षे । आ॒सनि॑ । क्र॒तुम् । द॒धि॒क्रा इति॑
द॒धि – क्राः॑ । अ॒न्विति॑ । स॒न्तवी॑त्व॒दिति॑ सं – त॒वी॑त्वत् । प॒थाम् ।

अङ्का॑सि । अन्वि॑ति । आ॒पनी॑फण॒दित्या॑ – पनी॑फणत् । उ॒त । स्म ।
 अ॒स्य । द्र॑वतः । तु॒र॒ण्यतः॑ । पर्ण॑म् । न । वेः । अन्वि॑ति । वा॒ति ।
 प्र॒ग॒र्धि॒न इति॑ प्र – गर्धि॑नः । श्ये॑नस्य । इ॒व । ध्रज॑तः । अङ्क॑सम् ।
 प॒रीति॑ । द॒धि॒क्राव्ण॑ इति॑ दधि॑-क्राव्णः । स॒ह । ऊ॒र्जा । तरि॑त्रतः ।
 ए॒ति । मा । वा॒जस्य॑ । प्र॒सव॑ इति॑ प्र – स॒वः । ज॒ग॒म्यात् । ए॒ति ।
 द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । वि॒श्वशं॑भू इति॑ वि॒श्व – शं॑भू ।
 ए॒ति । मा । ग॒न्ता॑म् । पि॒तरा॑ । 36 (50)

1.7.8.4

मा॒तरा॑ चाऽऽ मा॒ सोमो॑ अ॒मृत॑त्वाय॒ गम्या॑त् । वा॒जिनो॑ वा॒जजि॑तो
 वा॒ज॑ स॒रिष्य॑न्तो वा॒जं जे॑ष्यन्तो बृ॒हस्प॑ते॒ र्भा॒गम॑व जिघ्र॑त वा॒जिनो॑
 वा॒जजि॑तो वा॒ज॑ स॒सृवा॑सो वा॒जं जि॑गिवा॑सो बृ॒हस्प॑ते॒ र्भा॒गे नि
 मृ॒ध्वमि॑यंँ वः सा स॒त्या स॑न्धाभू॒द्यामि॑न्द्रेण स॒मध॑ध्व॒मजी॑जिप॒त
 व॒नस्प॑तय॒ इन्द्रंँ॑ वा॒जं वि॑मुच्यध्वं । 37

1.7.8.4 (Padam)

मा॒तरा॑ । च॒ । ए॒ति॑ । मा॒ । सोमः॑ । अ॒मृत॑त्वायेत्य॒मृत॑ – त्वाय॑ ।
ग॒म्यात् । वा॒जिनः॑ । वा॒जजि॑त इति वाज – जि॒तः॑ । वा॒जम् ।
स॒रिष्य॑न्तः । वा॒जम् । जे॒ष्यन्तः॑ । बृ॒हस्प॑तेः । भा॒गम् । अवे॑ति ।
जिघ्र॑त । वा॒जिनः॑ । वा॒जजि॑त इति वाज – जि॒तः॑ । वा॒जम् ।
स॒सृवा॑ऽसः । वा॒जम् । जि॒गिवा॑ऽसः । बृ॒हस्प॑तेः । भा॒गे । नी॒ति॑ ।
मृ॒द्वम् । इ॒यम् । वः । सा । स॒त्या । सं॒धेति॑ सं – धा । अ॒भूत् ।
या॒म् । इ॒न्द्रेण॑ । स॒मध॑द्ध्वमि॒ति सं – अ॒धद्ध्व॑म् । अ॒जीजि॑पत ।
व॒नस्प॑तयः । इ॒न्द्रम् । वा॒जम् । वी॒ति॑ । मु॒च्यध्व॑म् । 37 (42)

(स्क॒न्नीत॑-यु॒यव॑न्-पि॒तरा॑-द्वि॒चत्वा॑रि॒शच्च॑) (A8)

1.7.9.1

क्ष॒त्रस्यो॑ल्ब॒मसि॑ क्ष॒त्रस्य॑ यो॒निर॑सि जा॒य ए॒हि सु॒वो रो॒हाव॑ रो॒हाव॑
हि सु॒वर॑हं ना॒वुभ॑योः सु॒वो रो॒क्ष्या॑मि वा॒जश्च॑ प्र॒सव॑श्चा॒पिज॑श्च क्र॒तुश्च॑
सु॒वश्च॑ मूर्धा च व्य॒श्नि॒यश्चा॑ऽऽन्त्या॒यन॑ श्वा॒न्त्यश्च॑ भौ॒वन॑श्च
भु॒वन॑श्चाधि॒पति॑श्च ।

आयु॑र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तामपा॒नो – [] 38

1.7.9.1 (Padam)

क्ष॒त्रस्य॑ । उ॒ल्ब॒म् । अ॒सि । क्ष॒त्रस्य॑ । यो॒निः । अ॒सि । जा॒र्ये॑ । ए॒ति ।
इ॒हि । सु॒वः । रो॒हाव॑ । रो॒हाव॑ । हि । सु॒वः । अ॒हम् । नौ । उ॒भयोः॑ ।
सु॒वः । रो॒क्ष्या॑मि । वा॒जः । च । प्र॒सव॑ इति॒ प्र – स॒वः । च ।
अ॒पिज॑ इत्य॒पि – जः । च । क्र॒तुः । च । सु॒वः । च । मूर्धा॑ । च ।
व्य॒श्नि॒य इति॑ वि – अ॒श्नि॒यः । च । आ॒न्त्या॒यनः॑ । च । अ॒न्त्यः ।
च । भौ॒वनः॑ । च । भु॒वनः॑ । च । अ॒धि॒पति॑रित्य॒धि – प॒तिः । च ।
आ॒युः । य॒ज्ञेन॑ । कल्प॒ताम् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । य॒ज्ञेन॑ ।

कल्प॒ताम् । अ॒पा॒न इत्य॑प – अ॒नः । 38 (50)

1.7.9.2

य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां चक्षु॑र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताञ्
श्रो॒त्रं य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां म॒नो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां वा॒ग्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ता – मा॒त्मा
य॒ज्ञेन॑ कल्प॒तां य॒ज्ञो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताञ् सु॒वर्दे॒वाञ् अ॒गन्मा॒मृता॑ अ॒भूम॑
प्र॒जाप॑तेः प्र॒जा अ॒भूम॑स॒महं॑ प्र॒जया॑ सं म॒या प्र॒जा स॒महञ्

रा॒य॒स्पो॑षे॒ण सं॑ म॒या रा॒य॒स्पो॑षो अ॒न्नाय॑ त्वा अ॒न्नाद्या॑य त्वा वा॒जाय॑ ()
त्वा वा॒ज॒जि॒त्यायै॑ त्वा अ॒मृत॑म॒सि पु॒ष्टि॒रसि॑ प्र॒जन॑नम॒सि । 39

1.7.9.2 (Padam)

य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । व्या॒न इति॑ वि – अ॒नः । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् ।
चक्षुः॑ । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । श्रो॒त्रम् । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । म॒नः ।
य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । वाक् । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । आ॒त्मा । य॒ज्ञेन॑ ।
क॒ल्प॒ताम् । य॒ज्ञः । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । सु॒वः । दे॒वान् । अ॒गन्म॑ ।
अ॒मृता॑ । अ॒भू॒म् । प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा-प॑तेः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
अ॒भू॒म् । स॒मि॒ति । अ॒हम् । प्र॒जये॑ति प्र – ज॒या । स॒मि॒ति । म॒या ।
प्र॒जेति॑ प्र-जा । स॒मि॒ति । अ॒हम् । रा॒यः । पो॑षे॒ण । स॒मि॒ति । म॒या ।
रा॒यः । पो॑षः । अ॒न्नाय॑ । त्वा । अ॒न्नाद्या॑येत्यन्न – अ॒द्याय॑ ।
त्वा । वा॒जाय॑ () । त्वा । वा॒ज॒जि॒त्याया॑ इति वा॒ज – जि॒त्यायै॑ ।
त्वा । अ॒मृत॑म् । अ॒सि । पु॒ष्टिः । अ॒सि ।
प्र॒जन॑नमि॒ति प्र – ज॑ननम् । अ॒सि । 39 (59)
(अ॒पा॒नो-वा॒जाय॑-न॒व च) (A9)

1.7.10.1

वाज॑स्ये॒मं प्र॒सवः॑ सु॒षुवे॑ अ॒ग्रे सोम॑ꣳ राजा॑नमोष॑धीष्वप्सु ।
ता अ॒स्मभ्यं॑ मधु॑मतीर्भवन्तु वय॑ꣳ रा॒ष्ट्रे जा॑ग्रियाम पु॒रोहि॑ताः ।
वाज॑स्ये॒दं प्र॒सव आ ब॑भूवे॒मा च॑ वि॒श्वा भुव॑नानि सर्व॑तः ।
स वि॒राजं॑ पर्येति प्र॒जानन् प्र॒जां पु॒ष्टिं वर्ध॑यमानो अ॒स्मे ।
वाज॑स्ये॒मां प्र॒सवः॑ शि॒श्रिये॑ दि॒वमि॒मा च॑ वि॒श्वा भुव॑नानि स॒म्राट् ।
अदि॑त्सन्तं दापयतु प्र॒जानन् रयि॑ – [] 40

1.7.10.1 (Padam)

वाज॑स्य । इ॒मम् । प्र॒सव इति॑ प्र – स॒वः । सु॒षुवे॑ । अ॒ग्रे । सोम॑म् ।
राजा॑नम् । ओष॑धीषु । अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । ताः ।
अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म – भ्य॑म् । मधु॑मतीरि॒ति मधु॑ – म॒तीः । भव॑न्तु ।
वय॑म् । रा॒ष्ट्रे । जा॑ग्रियाम । पु॒रोहि॑ता इति॑ पु॒रः – हि॒ताः । वाज॑स्य ।
इ॒दम् । प्र॒सव इति॑ प्र – स॒वः । ए॒ति । ब॑भूव । इ॒मा । च॑ । वि॒श्वा ।
भुव॑नानि । सर्व॑तः । सः । वि॒राज॑मि॒ति वि – राज॑म् । प॒रीति॑ । ए॒ति ।
प्र॒जा॒न॒न्रि॒ति प्र – जा॒नन् । प्र॒जा॒मि॒ति प्र – जा॑म् । पु॒ष्टिम् ।

व॒र्धय॑मानः । अ॒स्मै इति॑ । वा॒जस्य॑ । इ॒माम् । प्र॒सव॑ इति॑ प्र-सवः ।
शि॒श्रिये॑ । दि॒वम् । इ॒मा । च । वि॒श्वा । भु॒वनानि॑ ।
स॒म्राडि॑ति सं – राट् । अ॒दि॒त्सन्त॑म् । दा॒पय॑तु ।
प्र॒जान॑न्निति॑ प्र – जा॒नन् । र॒यिम् । 40 (50)

1.7.10.2

च नः॑ स॒र्ववी॑रां नि य॒च्छतु॑ । अ॒ग्ने अ॒च्छा व॒देह॑ नः॑ प्र॒ति नः॑ सु॒मना॑
भव॑ । प्र॒णो य॒च्छ भु॒वस्प॑ते ध॒नदा॑ अ॒सि न॒स्त्वं । प्र॒णो य॒च्छत्वर्य॑मा
प्र॒भगः॑ प्र॒बृह॒स्पतिः॑ । प्र दे॒वाः प्रो॑त सू॒नृता॑ प्र॒वाग्दे॒वी द॑दातु नः॑ ।
अ॒र्यम॑ण बृ॒हस्प॑तिमि॒न्द्रं दा॑नाय चो॒दय॑ ।
वाचं॑ वि॒ष्णुः सर॑स्वती॒ऽसवि॑तारं – [] 41

1.7.10.2 (Padam)

च । नः॑ । स॒र्ववी॑रामि॒ति स॒र्व – वी॒राम् । नी॒ति । य॒च्छतु॑ । अ॒ग्ने ।
अ॒च्छ । व॒द । इ॒ह । नः॑ । प्र॒तीति॑ । नः॑ । सु॒मना॑ इति॑ सु – म॒नाः ।
भव॑ । प्रेति॑ । नः॑ । य॒च्छ । भु॒वः । प॒ते । ध॒नदा॑ इति॑ ध॒न – दाः॑ ।
अ॒सि । नः॑ । त्वम् । प्रेति॑ । नः॑ । य॒च्छतु॑ । अ॒र्यमा॑ । प्रेति॑ । भ॒गः ।

प्रेति॑ । बृह॒स्पतिः॑ । प्रेति॑ । दे॒वाः । प्रेति॑ । उ॒त । सू॒नृता॑ ॥ प्रेति॑ ।
वाक् । दे॒वी । द॒दातु॑ । नः । अ॒र्यम॑णम् ॥ बृह॒स्पति॑म् । इन्द्र॑म् ।
दा॒नाय॑ । चो॒दय॑ ॥ वाच॑म् । विष्णु॑म् । सर॑स्वतीम् ।
स॒वि॒तार॑म् ॥ 41 (50)

1.7.10.3

च वा॒जिनं॑ ॥ सोम॑ꣳ राजा॑नं वरु॑णम॒ग्नि-मन्वा॑रभामहे ।
आदि॒त्यान् विष्णु॑ꣳ सूर्यं॑ ब्र॒ह्माणं॑ च बृह॒स्पतिं॑ ॥ दे॒वस्य॑त्वा स॒वितुः॑
प्र॒स॒वेऽश्वि॑नो बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑ꣳ सर॑स्वत्यै वाचो॑ यन्तु
र्यन्त्रे॑णाग्ने॒स्त्वा सा॒म्राज्ये॑नाभिषि॒ञ्चामीन्द्र॑स्य बृह॒स्पते॑स्त्वा
सा॒म्राज्ये॑नाभिषि॒ञ्चामि॑ ॥ 42

1.7.10.3 (Padam)

च । वा॒जिन॑म् । सोम॑म् । राजा॑नम् । वरु॑णम् । अ॒ग्निम् ।
अन्वा॑रभामहे इत्यनु॑ – आर॑भामहे । आदि॒त्यान् । विष्णु॑म् । सूर्य॑म् ।
ब्र॒ह्माण॑म् । च । बृह॒स्पति॑म् । दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑
प्र – स॒वे । अ॒श्वि॒नोः । बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु – भ्या॑म् । पू॒ष्णः ।

हस्ताभ्याम् । सरस्वत्यै । वाचः । यन्तुः । यन्त्रेण । अग्नेः । त्वा ।
साम्राज्येनेति सां – राज्येन । अभीति । सिञ्चामि । इन्द्रस्य ।
बृहस्पतेः । त्वा । साम्राज्येनेति सां – राज्येन । अभीति ।

सिञ्चामि । 42 (36)

(रयिञ्-सवितारञ्-षट्त्रिञ्शच्च) (A10)

1.7.11.1

अग्निरेकाक्षरेण वाचमुदजयदश्विनौ द्व्यक्षरेण प्राणापानावुदजयतां
विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्रीन् लोकानु-दजयत् सोमश्चतुरक्षरेण चतुष्पदः
पशूनुदजयत् पूषा पञ्चाक्षरेण पङ्क्तिमुदजयद् धाता षडक्षरेण
षड्-ऋतूनुदजयन् मरुतः सप्ताक्षरेण सप्तपदाञ् शक्वरीमुदजयन्
बृहस्पतिरष्टाक्षरेण गायत्री मुदजयन् मित्रो नवाक्षरेण त्रिवृत्ञ्
स्तोममुदजयद् – [] 43

1.7.11.1 (Padam)

अग्निः । एकाक्षरेणेत्येक - अक्षरेण । वाचम् । उदिति ।
अजयत् । अश्विनौ । द्व्यक्षरेणेति द्वि - अक्षरेण ।

प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॒ प्रा॒ण- अ॒पा॒नौ । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒ता॒म् । वि॒ष्णुः ।
 त्र्य॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒ त्रि - अ॒क्ष॒रे॒ण । त्री॒न् । लो॒का॒न् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् ।
 सो॒मः । च॒तु॒र॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒ च॒तुः - अ॒क्ष॒रे॒ण । च॒तु॒ष्प॒द इति॒
 च॒तुः - प॒दः । प॒शून् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् । पू॒षा । प॒ञ्चा॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒
 प॒ञ्च - अ॒क्ष॒रे॒ण । प॒ङ्क्ति॒म् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् । धा॒ता ।
 ष॒ड॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒ षट् - अ॒क्ष॒रे॒ण । षट् । ऋ॒तून् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् ।
 म॒रुतः । स॒प्ता॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒ स॒प्त - अ॒क्ष॒रे॒ण । स॒प्त॒प॒दा॒मि॒ति॒
 स॒प्त - प॒दा॒म् । श॒क्व॒री॒म् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒न् । बृ॒ह॒स्प॒तिः ।
 अ॒ष्टा॒क्ष॒रे॒णे॒त्य॒ष्टा - अ॒क्ष॒रे॒ण । गा॒य॒त्री॒म् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् । मि॒त्रः ।
 न॒वा॒क्ष॒रे॒णे॒ति॒ नव - अ॒क्ष॒रे॒ण । त्रि॒वृ॒त॒मि॒ति॒ त्रि - वृ॒त॒म् । स्तो॒म॒म् ।
 उ॒दि॒ति॒ । अ॒ज॒य॒त् । 43 (50)

1.7.11.2

वरु॒णो द॒शा॒क्ष॒रे॒ण वि॒रा॒ज-मु॒द॒ज॒य॒दि॒न्द्र ए॒का॒द॒शा॒क्ष॒रे॒ण
 त्रि॒ष्टु॒भ-मु॒द॒ज॒य॒द् वि॒श्वे दे॒वा द्वा॒द॒शा॒क्ष॒रे॒ण ज॒ग॒ती॒मु॒द॒ज॒य॒न्
 व॒स॒व॒स्त्रयो॒ द॒शा॒क्ष॒रे॒ण त्रयो॒द॒श॒ रु॒द्राश्च॒तु॒र्द॒शा॒क्ष॒रे॒ण

चतु॒र्द॒शः॑ स्तो॒ममु॑द॒जय॑न्नादि॒त्याः पञ्च॑द॒शाक्ष॑रेण पञ्चद॒शः॑
स्तो॒ममु॑द॒जय॑न्नदि॒तिः षोड॑शाक्ष॒रेण॑ षोड॒शः॑ स्तो॒ममु॑द॒जय॑त्
प्र॒जाप॑तिः सप्त॒दशाक्ष॑रेण सप्तद॒शः॑ स्तो॒ममु॑द॒जय॑त् । 44

1.7.11.2 (Padam)

वरु॑णः । द॒शाक्ष॑रेणेति द॒श – अक्ष॑रेण । वि॒राज॑मिति वि – राज॑म् ।
उदि॑ति । अ॒जय॑त् । इन्द्रः॑ । ए॒काद॑शाक्ष॒रेणेत्ये॒काद॑श – अक्ष॑रेण ।
त्रि॒ष्टुभ॑म् । उदि॑ति । अ॒जय॑त् । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः ।
द्वा॒दशाक्ष॑रेणेति द्वा॒दश – अक्ष॑रेण । जग॑तीम् । उदि॑ति । अ॒जय॑न् ।
वस॑वः । त्रयो॒दशाक्ष॑रेणेति त्रयो॒दश – अक्ष॑रेण । त्रयो॒दश॑मिति
त्रयः॑ – द॒शम् । स्तो॒मम् । उदि॑ति । अ॒जय॑न् । रु॒द्राः ।
चतु॒र्द॒शाक्ष॑रेणेति चतु॒र्द॒श – अक्ष॑रेण । चतु॒र्द॒श॑मिति चतुः-द॒शम् ।
स्तो॒मम् । उदि॑ति । अ॒जय॑न् । आ॒दि॒त्याः । पञ्च॑द॒शाक्ष॑रेणेति
पञ्च॑द॒श – अक्ष॑रेण । पञ्च॑द॒श॑मिति पञ्च – द॒शम् । स्तो॒मम् ।
उदि॑ति । अ॒जय॑न् । अदि॑तिः । षोड॑शाक्ष॒रेणेत्ये॒काद॑श – अक्ष॑रेण ।
षोड॑शम् । स्तो॒मम् । उदि॑ति । अ॒जय॑त् ।

प्र॒जा॒प॒ति॒रिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । स॒प्तद॒शाक्ष॑रेणेति॑ स॒प्तद॒श–अ॒क्षरे॑ण ।
स॒प्तद॒शमि॑ति स॒प्त – द॒शम् । स्तो॒मम् । उ॒दिति॑ । अ॒जय॑त् । 44 (46)

(त्रि॒वृ॒तञ् स्तो॒ममु॒दज॑य॒थ्–षट्च॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A11)

1.7.12.1

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसि॑ नृ॒षदं॑ त्वा द्रु॒षदं॑ भु॒वन॒सद॑मिन्द्रा॒य
जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽस्य॑प्सुषदं॑
त्वा घृ॒त॒सदं॑ व्यो॒म॒सद॑मिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते
यो॒निरिन्द्रा॑य त्वो॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसि॑ पृ॒थि॒वि॒षदं॑ त्वाऽन्त॑रि॒क्ष॒सदं॑
ना॒क॒सद॑मिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा ।

ये॒ ग्र॒हाः पञ्च॑जनी॒ना येषां॑ ति॒स्रः पर॑म॒जाः । दै॒व्यः को॒शः – [] 45

1.7.12.1 (Padam)

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । नृ॒षद॑मि॒ति नृ॒–सद॑म् ।
त्वा । द्रु॒षद॑मि॒ति द्रु॒ – सद॑म् । भु॒वन॒सद॑मि॒ति भु॒वन – सद॑म् ।
इन्द्रा॑य । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते । यो॒निः । इन्द्रा॑य । त्वा ।
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि ।

अ॒प्सु॒षद॑मि॒त्यप्सु॑ – सद॑म् । त्वा । घृ॒तस॑दमि॒ति घृ॒त – सद॑म् ।
व्यो॒मस॑दमि॒ति व्यो॒म – सद॑म् । इन्द्रा॑य । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । उ॒पया॑मगृ॒हीत॑ इत्यु॒पया॑म – गृ॒हीतः॑ ।
अ॒सि । पृ॒थिवि॑षदमि॒ति पृ॒थिवि॑ – सद॑म् । त्वा ।
अ॒न्तरि॑क्षस॑दमि॒त्यन्तरि॑क्ष – सद॑म् । ना॒कस॑दमि॒ति ना॒क – सद॑म् ।
इन्द्रा॑य । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । ये ।
ग्र॒हाः । प॒ञ्चज॑नीना इति पञ्च – ज॒नीनाः॑ । येषा॑म् । ति॒स्रः ।
प॒रम॑जा इति प॒रम – जाः । दै॒व्यः । को॒शः । 45 (50)

1.7.12.2

समु॒ब्जितः॑ । तेषां॑ वि॒शि॒प्रिया॑णा-मि॒षमूर्ज॑ꣳ स॒मग्र॑भीमेष ते
यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा । अ॒पाꣳ र॒समु॒द्वय॑सꣳ सू॒र्यर॑श्मिꣳ स॒माभू॑तं ।
अ॒पाꣳ र॒सस्य॑ यो र॒सस्तं॑ वो गृ॒ह्णाम्यु॒त्तम॑मेष ते यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा ।
अ॒या वि॒ष्टा ज॒नय॑न् क॒र्वरा॑णि स हि घृ॒णिरु॒र्वरा॑य गा॒तुः । स
प्र॒त्युदै॑द्धरु॒णो म॒ध्वो अ॒ग्रꣳ स्वा॒यां य॑त् त॒नुवां॑ () त॒नूमै॑रयत

उप॒याम॑गृ॒हीतो॑ऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॒ष ते योनिः॑ प्र॒जाप॑तये
त्वा । 46

1.7.12.2 (Padam)

समु॒ब्जित॑ इति सं – उ॒ब्जितः॑ । तेषाम्॑ । वि॒शि॒प्रिया॑णामिति
वि – शि॒प्रिया॑णाम् । इ॒षम् । ऊ॒र्जम् । समि॑ति । अ॒ग्रभी॑म् । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । अ॒पाम् । र॒सम् ।
उद्व॑यसमित्युत् – व॒यस॑म् । सूर्य॑रश्मिमिति सूर्य – रश्मि॑म् ।
समा॑भृतमिति सं – आ॑भृतम् । अ॒पाम् । र॒सस्य॑ । यः । र॒सः । तम् ।
वः । गृ॒ह्णामी॑ । उ॒त्तम॑मित्युत् – त॒मम् । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य ।
त्वा । अ॒या । वि॒ष्ठा इति॑ वि – स्थाः॑ । ज॒नयन्॑ । क॒र्व॒राणि॑ । सः ।
हि । घृ॑णिः । उ॒रुः । व॒राय॑ । गा॒तुः । सः । प्र॒ति । उ॒दि॒ति । ऐ॒त् ।
ध॒रुणः॑ । म॒ध्वः । अ॒ग्रम् । स्वा॒याम् । यत् । त॒नुवां॑ () । त॒नूम् ।
ऐ॒रय॑त । उप॒याम॑गृ॒हीत॑ इत्युप॒याम॑ – गृ॒हीतः॑ । अ॒सि ।
प्र॒जाप॑तय इति प्र॒जा – प॑तये । त्वा । जुष्टम्॑ । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते ।
योनिः॑ । प्र॒जाप॑तय इति प्र॒जा – प॑तये । त्वा । 46 (63)

(कौ॑श-स्त॒नुवां॑-त्रयो॑दश च)(A12)

1.7.13.1

अ॒न्व॒ह मा॒सा अ॒न्वि॒द्व॒नान्य॒न्वो॒ष॒धी॒र॒नु प॒र्व॒ता॒सः ।

अ॒न्वि॒न्द्रो॒ रो॒द॒सी वा॒व॒शा॒ने अ॒न्वा॒पो आ॒जि॒हत॒ जा॒य॒मा॒नं ।

अ॒नु ते॒ दा॒यि म॒ह इ॒न्द्रि॒याय॒ स॒त्रा ते॒ वि॒श्व॒म॒नु वृ॒त्र ह॒त्ये ॥

अ॒नु क्ष॒त्र॒म॒नु स॒हो य॒ज॒त्रे॒न्द्र दे॒वे॒भि॒र॒नु ते॒ नृ॒ष॒ह्ये ॥

इ॒न्द्रा॒णी॒मा॒सु ना॒रि॒षु सु॒प॒त्नी म॒ह॒म॒श्र॒वं ।

न ह्य॒स्या अ॒परं॒ च॒न ज॒र॒सा – [] 47

1.7.13.1 (Padam)

अ॒न्वि॒ति । अ॒ह । मा॒साः । अ॒न्वि॒ति । इ॒त् । व॒ना॒नि । अ॒न्वि॒ति ।

ओ॒ष॒धीः । अ॒न्वि॒ति । प॒र्व॒ता॒सः । अ॒न्वि॒ति । इ॒न्द्र॒म् । रो॒द॒सी इ॒ति ।

वा॒व॒शा॒ने इ॒ति । अ॒न्वि॒ति । आ॒पः । अ॒जि॒हत॒ । जा॒य॒मा॒नम् ।

अ॒न्वि॒ति । ते॒ । दा॒यि । म॒हे । इ॒न्द्रि॒याय॒ । स॒त्रा । ते॒ । वि॒श्व॒म् ।

अ॒न्वि॒ति । वृ॒त्र॒ह॒त्य इ॒ति वृ॒त्र – ह॒त्ये ॥ अ॒न्वि॒ति । क्ष॒त्र॒म् । अ॒न्वि॒ति ।

स॒हः । य॒ज॒त्र । इ॒न्द्र । दे॒वे॒भिः । अ॒न्वि॒ति । ते॒ । नृ॒ष॒ह्य इ॒ति

नृ - सह्ये॑ । इन्द्रा॑णीम् । आ॒सु । ना॒रि॒षु । सु॒प॒त्नी॒मि॒ति॑ सु-प॒त्नी॑म् ।

अ॒हम् । अ॒श्र॒वम् । न । हि । अ॒स्याः । अ॒परम् ।

च॒न । ज॒र॒सा । 47 (50)

1.7.13.2

म॒र॒ते॑ प॒तिः । ना॒ह॒मिन्द्रा॑णि रा॒रण॑ स॒ख्युर्वृ॑षाक॒पेर् ऋ॒ते ।

य॒स्ये॒द॒म॒प्य॑ ह॒विः प्रि॒यं दे॒वेषु॑ ग॒च्छ॑ति । यो जा॒त ए॒व प्र॑थ॒मो

म॒न॒स्वान् दे॒वो दे॒वान् क्र॑तुना प॒र्यभू॑षत् । य॒स्य शु॒ष्माद्रो॑द॒सी

अ॒भ्य॒से॒तां नृ॒म्ण॒स्य म॒हा स॒ ज॒ना॒स इन्द्रः॑ । आ ते॑ म॒ह इन्द्रो॑त्यु॒ग्र

स॒म॒न्य॒वो य॒थ् स॒म॒र॒न्त॒ से॒नाः । प॒ता॒ति दि॒द्युन्न॑र्यस्य बा॒हु॒वो॒र्मा ते॑ -

[] 48

1.7.13.2 (Padam)

म॒र॒ते॑ । प॒तिः । न । अ॒हम् । इन्द्रा॑णि । रा॒रण॑ । स॒ख्युः । वृ॒षाक॑पे॒रि॒ति॑

वृ॒षा - क॒पेः । ऋ॒ते । य॒स्य । इ॒दम् । अ॒प्यम् । ह॒विः । प्रि॒यम् ।

दे॒वेषु॑ । ग॒च्छ॑ति । यः । जा॒तः । ए॒व । प्र॑थ॒मः । म॒न॒स्वान् ।

दे॒वः । दे॒वान् । क्र॑तुना । प॒र्यभू॑ष॒दि॒ति॑ परि - अ॒भू॑षत् ।

यस्य॑ । शु॒ष्मात्॑ । रो॒दसी॑ इति॑ । अभ्य॑सेताम् । नृ॒णस्य॑ । म॒हा । सः ।
ज॒ना॒सः । इन्द्रः॑ । ऐति॑ । ते । महः॑ । इन्द्र॑ । ऊ॒ति । उ॒ग्र । स॒म॒न्यव॑
इति॑ स – म॒न्यवः॑ । यत् । स॒म॒र॒न्तेति॑ सं – अ॒र॒न्त । से॒नाः ।
प॒ता॒ति । दि॒द्युत् । न॒र्यस्य॑ । बा॒हु॒वोः । मा । ते । 48 (50)

1.7.13.3

म॒नो वि॒ष्वद्रि॒य॒ग्वि चा॑रीत् । मा नो॑ म॒र्धीरा॑ भ॒रा द॒द्धि तन्नः॑ प्र दा॒शुषे॑
दा॒त॒वे भू॒रि यत् ते॑ । न॒व्ये दे॒ष्णे श॒स्ते अ॒स्मिन् त उ॒क्थे प्र ब्र॑वाम
व॒यमिन्द्र॑ स्तु॒वन्तः । आ तू॑ भ॒र माकि॑रेतत् परि॒ष्ठाद्वि॒द्वा हि त्वा॑ व॒सुप॑तिं
व॒सूनां॑ । इन्द्र॑ यत् ते माहि॑नं द॒त्तम॒स्त्यस्म॒भ्यं तद्ध॑र्यश्च – [] 49

1.7.13.3 (Padam)

म॒नः । वि॒ष्वद्रि॒य॒गिति॑ वि॒ष्व – द्रि॒यक् । वी॒ति । चा॒रीत् । मा । नः ।
म॒र्द्धीः । ऐति॑ । भ॒र । द॒द्धि । तत् । नः । प्रैति॑ । दा॒शुषे॑ । दा॒त॒वे ।
भू॒रि । यत् । ते । न॒व्ये । दे॒ष्णे । श॒स्ते । अ॒स्मिन् । ते । उ॒क्थे ।
प्रैति॑ । ब्र॒वाम । व॒यम् । इन्द्र॑ । स्तु॒वन्तः । ऐति॑ । तु । भ॒र । माकिः॑ ।
ए॒तत् । प॒रीति॑ । स्था॒त् । वि॒द्वा । हि । त्वा ।

व॒सु॒प॒ति॒मि॒ति॒ व॒सु॒ – प॒ति॒म् । व॒सू॒नाम् । इ॒न्द्र॒ । यत् । ते॒ ।
मा॒हि॒न॒म् । द॒त्र॒म् । अ॒स्ति॒ । अ॒स्म॒भ्य॒मि॒त्य॒स्म॒ – भ्य॒म् । तत् ।
ह॒र्य॒श्चे॒ति॒ ह॒रि॒ – अ॒श्व॒ । 49 (50)

1.7.13.4

प्र॒य॒न्धि॒ । प्र॒दा॒ता॒र॒ꣳ ह॒वा॒म॒ह॒ इ॒न्द्र॒मा॒ ह॒वि॒षा॒ व॒यं॑ ।
उ॒भा॒ हि॒ ह॒स्ता॒ व॒सु॒ना॒ पृ॒ण॒स्वा ऽऽप्र॒य॒च्छ॒ दक्षि॑णादौत सव्यात् ।
प्र॒दा॒ता॒ व॒ज्री॒ वृ॒ष॒भ॒स्तु॒रा॒षा॒ट्छु॒ष्मी॒ रा॒जा॒ वृ॒त्र॒हा॒ सो॒म॒पा॒ वा॑ ।
अ॒स्मिन् य॒ज्ञे ब॒र्हि॒ष्या॒ नि॒ष॒द्या॒था॒ भव॑ यज॒मा॒नाय॒ शं॒ योः॑ ।
इ॒न्द्रः॑ सु॒त्रा॒मा॒ स्व॒वा॒ꣳ अ॒वो॒भिः॑ सु॒मृ॒डी॒को॒ भव॑तु वि॒श्व॒वे॒दाः॑ ।
बा॒ध॒तां॒ द्वे॒षो॒ अभ॑यं कृ॒णो॑तु सु॒वी॒र्य॒स्य॒ – [] 50

1.7.13.4 (Padam)

प्रे॒ति॒ । य॒न्धि॒ । प्र॒दा॒ता॒र॒मि॒ति॒ प्र॒ – दा॒ता॒र॒म् । ह॒वा॒म॒हे॒ । इ॒न्द्र॒म् ।
ए॒ति॒ । ह॒वि॒षा॒ । व॒यम् । उ॒भा॒ । हि॒ । ह॒स्ता॒ । व॒सु॒ना॒ । पृ॒ण॒स्व॒ । आ॒ ।
प्रे॒ति॒ । य॒च्छ॒ । दक्षि॑णात् । ए॒ति॒ । उ॒त॒ । स॒व्यात् ।
प्र॒दा॒ते॒ति॒ प्र॒ – दा॒ता॒ । व॒ज्री॒ । वृ॒ष॒भः॑ । तु॒रा॒षा॒ट् । शु॒ष्मी॒ । रा॒जा॑ ।

वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र – हा । सो॒मपा॑वेति सो॒म – पा॒वा॑ । अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे ।
ब॒र्हिषि॑ । ए॒ति । नि॒षद्ये॑ति नि – सद्य॑ । अथ॑ । भ॒व । य॒जमा॑नाय ।
श॒म् । योः । इन्द्रः॑ । सु॒त्रामे॑ति सु – त्रा॒मा॑ । स्व॒वानि॑ति स्व-वा॒न् ।
अ॒वोभि॑रित्यवः – भिः । सु॒मृ॒डीक॑ इति सु – मृ॒डीकः॑ । भ॒वतु॑ ।
वि॒श्ववे॑दा इति वि॒श्व-वे॑दाः । बा॒धता॑म् । द्वे॒षः । अ॒भय॑म् । कृ॒णोतु॑ ।
सु॒वीर्य॑स्येति सु – वी॒र्य॑स्य । 50 (50)

1.7.13.5

प॒तयः॑ स्या॒म । तस्य॑ व॒यꣳ सु॒म॒तौ य॒ज्ञिय॑स्यापि भ॒द्रे सो॒मन॑से स्या॒म ।
स सु॒त्रामा॑ स्व॒वाꣳ इन्द्रो॑ अ॒स्मे आ॒राच्चि॑द्द्वे॒षः स॒नुत॑र्यु॒योतु॑ ।
रे॒वती॑र्नः स॒धमा॑द इन्द्रे॑ स॒न्तु तु॒विवा॑जाः । क्षु॒मन्तो॑ या॒भिर्म॑दे॒म ।
प्रो॒ष्वस्मै॑ पु॒रोर॑थमिन्द्रा॒य शू॒षम॑र्चत । अ॒भीके॑ चिदु॒ लोक॑कृ॒थ् स॒ङ्गे
स॒मथ्सु॑ वृ॒त्रहा॑ । अ॒स्माकं॑ बो॒धि चो॒दिता॑ न॒भन्ता॑-म॒न्यके॑षां ।
ज्या॒का अधि॑ () ध॒न्वसु॑ । 51

1.7.13.5 (Padam)

पतयः । स्या॒म । तस्य॑ । वय॑म् । सु॒म॒ता॒वि॒ति॑ सु॒-म॒तौ । य॒ज्ञि॒य॑स्य ।
अपी॑ति । भ॒द्रे । सौ॒म॒न॒से । स्या॒म । सः । सु॒त्रा॒मे॒ति॑ सु॒-त्रा॒मा॑ ।
स्व॒वा॒नि॒ति॑ स्व॒-वा॒न् । इन्द्रः॑ । अ॒स्मै इति॑ । आ॒रा॒त् । चि॒त् । द्वे॒षः ।
स॒नु॒तः । यु॒यो॒तु । रे॒व॒तीः॑ । नः । स॒ध॒मा॒द इति॑ स॒ध॒-मा॒दः ।
इन्द्रे॑ । स॒न्तु । तु॒वि॒वा॒जा इति॑ तु॒वि॒-वा॒जाः । क्षु॒म॒न्तः । या॒भिः ।
मदे॑म । प्रो॒ इति॑ । स्वि॒ति॑ । अ॒स्मै । पु॒रो॒र॒थ॒मि॒ति॑ पु॒रः॑-र॒थ॒म् ।
इन्द्रा॑य । शू॒ष॒म् । अ॒र्च॒त । अ॒भी॒के॑ । चि॒त् । उ॒ ।
लो॒क॒कृ॒दि॒ति॑ लो॒क॒-कृ॒त् । स॒ङ्गे॑ । स॒म॒थि॒स्वि॒ति॑ स॒म॒त्-सु॒ ।
वृ॒त्र॒हे॒ति॑ वृ॒त्र॒-हा॒ । अ॒स्मा॒क॒म् । बो॒धि॑ । चो॒दि॒ता । न॒भ॒न्ता॒म् ।
अ॒न्य॒के॒षा॒म् । ज्या॒काः । अधी॑ति () ।
ध॒न्व॒स्वि॒ति॑ ध॒न्व॒-सु॒ । 51 (51)
(ज॒र॒सा॒-मा॒ ते॒-ह॒र्य॑श्च॒-सु॒वी॒र्य॑स्या॒-ऽध्यै॑-कं च) (A13)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(पा॒कय॒ज्ञं॑-स॒ञ्श्र॒वाः॑-प॒रोक्षं॑-ब॒र्हिषो॑ऽहं-ध्रु॒वा-म॒गन्मे॒त्याह॑ -
दे॒व स॒वित॑-दे॒वस्या॑हं-क्ष॒त्रस्यो॒ल्बं॑-वा॒जस्ये॑म-म॒ग्निरे॒काक्ष॑रेणो-
प॒याम॑गृहीतोऽ-स्यन्व॒ह मा॒सा-स्त्रयो॑दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(पा॒कय॒ज्ञं॑-प॒रोक्षं॑-ध्रु॒वां-वि॑ सृ॒जते॑-च नः॒ सर्व॑वीरां -
प॒तयः॑ स्यो-मै॒कपञ्चा॑शत्)

First and Last Padam of Seventh Prasnam :-

(पा॒कय॒ज्ञं॑-ध॒न्वसु॑ ।)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे

सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 7 – TS 1.7

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	319
Anuvakam 2	4	220
Anuvakam 3	4	215
Anuvakam 4	6	308
Anuvakam 5	4	207
Anuvakam 6	7	374
Anuvakam 7	2	115
Anuvakam 8	4	192
Anuvakam 9	2	109
Anuvakam 10	3	136
Anuvakam 11	2	96
Anuvakam 12	2	113
Anuvakam 13	5	251
Total →	51	2655

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”